

ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

**ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΟΠΩΣ ΑΥΤΑ ΕΧΟΥΝ
ΥΙΟΘΕΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**

ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

SHELL & MOH ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

	Σελίδα
Περιεχόμενα χρηματοοικονομικών καταστάσεων	
Κατάσταση συνολικού εισοδήματος της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019	4
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης την 31^η Δεκεμβρίου 2019	5
Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019	6
Κατάσταση ταμειακών ροών της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019	7
1. Γενικά	8
2. Υιοθέτηση Νέων και Αναθεωρημένων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)	8
2.1. Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την κλειόμενη οικονομική χρήση	8
2.2. Νέα πρότυπα, διερμηνείες και τροποποιήσεις	11
3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών	14
3.1. Πλαίσιο κατάρτισης	14
3.2. Βάση ενοποίησης	14
3.3. Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	14
3.4. Συναλλαγματικές μετατροπές	15
3.5. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	15
3.6. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	16
3.7. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	16
3.8. Αποθέματα	19
3.9. Ταμειακά διαθέσιμα	19
3.10. Μετοχικό κεφάλαιο	19
3.11. Τρέχων φόρος εισοδήματος	19
3.12. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	20
3.13. Παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία	21
3.14. Προβλέψεις	21
3.15. Αναγνώριση εσόδων	21
3.16. Διανομή μερισμάτων	22
3.17. Αναταξινομήσεις Κονδυλίων	22
4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως	23
4.1. Φόρος εισοδήματος	23
4.2. Συνταξιοδοτικά προγράμματα	23
4.3. Επίδικες Υποθέσεις	23
5. Κύκλος εργασιών	23
6. Έξοδα ανά κατηγορία	24
7. Παροχές σε εργαζομένους	24
8. Λοιπά έσοδα	25
9. Λοιπά κέρδη/ (ζημιές)	25
10. Χρηματοοικονομικά έξοδα	25
11. Έσοδα από επενδύσεις & συμμετοχές	25
12. Φόρος εισοδήματος	26
13. Μερίσματα	26
14. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	27
15. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	29
16. Δικαιώματα χρήσης παγίων	29
17. Συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες	30
18. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	31
19. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	32
20. Αποθέματα	32
21. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	32
22. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	33
23. Μετοχικό κεφάλαιο	34
24. Αποθεματικά	34
25. Μισθώσεις	35
26. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	35
27. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	37
28. Δάνεια	37

29. Φορολογικές υποχρεώσεις	38
30. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	38
31. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις/ Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις	38
32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	39
33. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	39
33.1. Κίνδυνος αγοράς	40
33.2. Πιστωτικός κίνδυνος	40
33.3. Κίνδυνος ρευστότητας	40
33.4. Διαχείριση κεφαλαίου	40
33.5. Προσδιορισμός των εύλογων αξιών	40
34. Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς	41

Οι Χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, σελ. 4 έως και 41 εγκρίθηκαν κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας την 23^η Ιουνίου 2020 και τελούν υπό την έγκριση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

Κατάσταση συνολικού εισοδήματος της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019

Ποσά σε Ευρώ	Σημείωση	Όμιλος		Εταιρεία	
		1/1- 31/12/2019	1/1- 31/12/2018	1/1- 31/12/2019	1/1- 31/12/2018
Κύκλος εργασιών	5	336.026.563	360.554.632	324.245.878	353.353.376
Κόστος πωληθέντων		(309.371.540)	(335.074.269)	(298.284.605)	(328.283.156)
Μεικτά αποτελέσματα		26.655.023	25.480.363	25.961.273	25.070.220
Λοιπά έσοδα	8	93.112	88.133	93.112	88.133
Έξοδα διάθεσης	6	(12.396.003)	(12.159.431)	(11.523.472)	(11.638.959)
Έξοδα διοίκησης	6	(994.631)	(928.934)	(838.251)	(767.687)
Λοιπά κέρδη/ (ζημιές)	9	227.565	(356.894)	278.705	(370.280)
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		13.585.066	12.123.237	13.971.367	12.381.427
Χρηματοοικονομικά έξοδα	10	(163.773)	(100.340)	(114.951)	(82.316)
Έσοδα από επενδύσεις	11	267	127	906.032	757.226
Κέρδη από συγγενείς εταιρείες	11	1.055.209	980.252	-	-
Κέρδη προ φόρων		14.476.769	13.003.276	14.762.448	13.056.337
Φόρος εισοδήματος	12	(3.330.868)	(3.643.042)	(3.330.868)	(3.643.042)
Καθαρά κέρδη χρήσης μετά από φόρους		11.145.901	9.360.234	11.431.580	9.413.295
Λοιπά συνολικά εισοδήματα					
Στοιχεία που θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων					
Κέρδη/(ζημιές) από αντιστάθμιση ταμειακών ροών	30	253.407	(200.286)	253.407	(200.286)
Στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων					
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα	26	(42.950)	(20.150)	(42.950)	(20.150)
Φόρος εισοδήματος	12	(50.510)	57.871	(50.510)	57.871
Συγκεντρωτικό συνολικό εισόδημα χρήσης		11.305.848	9.197.669	11.591.527	9.250.730

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 41 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης την 31^η Δεκεμβρίου 2019

Ποσά σε Ευρώ	Σημείωση	Όμιλος		Εταιρεία	
		31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Πάγιο Ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	14	211.526	176.742	183.526	148.742
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	15	131.670	160.414	6.290	13.933
Δικαιώματα χρήσης παγίων	16	669.837	-	669.837	-
Επενδύσεις σε θυγατρικές	17	-	-	344.000	330.000
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	17	2.880.653	2.931.208	2.522.175	2.722.175
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	18	121.713	241.007	121.713	241.007
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	19	114.624	113.918	114.624	113.918
Σύνολο Παγίου Ενεργητικού		4.130.023	3.623.289	3.962.165	3.569.775
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	20	3.209.960	2.419.468	2.699.045	2.282.428
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	21	19.445.243	15.114.098	13.215.504	12.506.663
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία	30	53.120	-	53.120	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	22	11.888.449	12.158.176	11.874.165	12.068.532
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού		34.596.772	29.691.742	27.841.834	26.857.623
Σύνολο ενεργητικού		38.726.795	33.315.031	31.803.999	30.427.398
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	23	7.547.000	7.547.000	7.547.000	7.547.000
Αποθεματικά	24	2.899.014	2.813.170	2.899.014	2.813.170
Αποτελέσματα εις νέον		6.513.862	4.993.859	6.949.492	5.143.810
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		16.959.876	15.354.029	17.395.506	15.503.980
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις μισθώσεων	25	449.667	-	449.667	-
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	26	357.341	305.569	357.341	305.569
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		116.037	116.037	116.037	116.037
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		923.045	421.606	923.045	421.606
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	27	15.828.229	15.105.866	13.257.237	13.496.137
Δάνεια	28	4.787.433	1.427.855	-	-
Υποχρεώσεις μισθώσεων	25	228.211	-	228.211	-
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	29	-	805.389	-	805.389
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία	30	-	200.286	-	200.286
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων		20.843.873	17.539.396	13.485.448	14.501.812
Σύνολο υποχρεώσεων		21.766.918	17.961.002	14.408.493	14.923.418
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		38.726.794	33.315.031	31.803.999	30.427.398

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 41 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019

Όμιλος

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	Μετοχικό κεφάλαιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	7.547.000	2.343.918	4.077.364	13.968.282
Καθαρά κέρδη χρήσεως	-	-	9.360.234	9.360.234
Λοιπά Συνολικά εισοδήματα	-	-	(162.565)	(162.565)
Μεταφορά στα αποθεματικά (σημ. 24)	-	469.252	(469.252)	-
Μερίσματα	-	-	(7.811.923)	(7.811.923)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	7.547.000	2.813.170	4.993.859	15.354.029
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	7.547.000	2.813.170	4.993.859	15.354.029
Καθαρά κέρδη χρήσεως	-	-	11.145.901	11.145.901
Λοιπά Συνολικά εισοδήματα	-	-	159.946	159.946
Μερίσματα	-	-	(9.700.000)	(9.700.000)
Μεταφορά στα αποθεματικά (σημ. 24)	-	85.844	(85.844)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	7.547.000	2.899.014	6.513.862	16.959.876

Εταιρεία

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	Μετοχικό κεφάλαιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	7.547.000	2.343.918	4.174.255	14.065.173
Καθαρά κέρδη χρήσεως	-	-	9.413.295	9.413.295
Λοιπά Συνολικά εισοδήματα	-	-	(162.565)	(162.565)
Μερίσματα	-	-	(7.811.923)	(7.811.923)
Μεταφορά στα αποθεματικά (σημ. 24)	-	469.252	(469.252)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	7.547.000	2.813.170	5.143.810	15.503.980
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	7.547.000	2.813.170	5.143.810	15.503.980
Καθαρά κέρδη χρήσεως	-	-	11.431.580	11.431.580
Λοιπά Συνολικά εισοδήματα	-	-	159.946	159.946
Μερίσματα	-	-	(9.700.000)	(9.700.000)
Μεταφορά στα αποθεματικά (σημ. 24)	-	85.844	(85.844)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	7.547.000	2.899.014	6.949.492	17.395.506

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 41 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση ταμειακών ροών της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019

Ποσά σε Ευρώ	Σημείωση	Όμιλος		Εταιρεία	
		1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018
Κέρδη προ φόρων		14.476.769	13.003.276	14.762.448	13.056.337
Προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	14	13.220	11.850	13.220	11.850
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	15	28.744	23.513	7.643	8.878
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης	16	257.748	-	257.748	-
Προβλέψεις		(335.558)	17.595	(335.558)	17.595
Έσοδα τόκων	11	(267)	(127)	(267)	(127)
Έξοδα τόκων / τραπεζών	10	163.773	100.340	114.951	82.316
Συναλλαγματικές διαφορές		(9.643)	(31.683)	(17.321)	(33.570)
Κέρδη/ (ζημιές) αξίας παραγώνων		-	143.385	-	143.385
(Έσοδα - κέρδη)/έξοδα - ζημιές από επενδυτικές δραστηριότητες	11	(1.055.209)	(980.252)	(905.765)	(757.099)
Ταμειακές εισροές/(εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τις μεταβολές των λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης		13.539.577	12.287.897	13.897.099	12.529.565
Μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης					
(Αύξηση)/Μείωση αποθεμάτων		(790.493)	(69.733)	(416.618)	55.037
(Αύξηση)/Μείωση απαιτήσεων		(3.333.196)	(4.257.475)	296.939	(1.756.710)
Αύξηση/ (μείωση) υποχρεώσεων		541.461	4.753.997	(419.882)	3.267.085
Ταμειακές (εκροές) /εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες		9.957.349	12.714.686	13.357.538	14.094.977
Καταβληθέντες τόκοι		(163.702)	(100.340)	(114.952)	(82.316)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος		(4.531.274)	(3.169.285)	(4.531.274)	(3.169.285)
Καθαρές ταμειακές (εκροές) /εισροές χρήσεως από λειτουργικές δραστηριότητες		5.262.373	9.445.061	8.711.312	10.843.376
Ταμειακές (εκροές) /εισροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	14	(48.004)	(39.402)	(48.004)	(11.402)
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων	15	-	(56.425)	-	-
Αύξηση Συμμετοχών		200.000	-	186.000	(23.000)
Μερίσματα εισπραχθέντα		905.765	757.099	905.765	757.099
Τόκοι που εισπράχθηκαν		267	127	267	127
Καθαρές ταμειακές (εκροές) /εισροές χρήσεως από επενδυτικές δραστηριότητες		1.058.028	661.399	1.044.028	722.824
Ταμειακές (εκροές) /εισροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Εισπράξεις από αναληφθέντα / εκδοθέντα δάνεια		3.359.579	1.427.855	-	-
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από μισθώσεις (χρεολύσια)		(249.707)	-	(249.707)	-
Μερίσματα πληρωθέντα	13	(9.700.000)	(7.811.923)	(9.700.000)	(7.811.923)
Καθαρές ταμειακές (εκροές) /εισροές χρήσεως από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(6.590.128)	(6.384.068)	(9.949.707)	(7.811.923)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα		(269.727)	3.722.392	(194.367)	3.754.277
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης		12.158.176	8.435.784	12.068.532	8.314.255
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της χρήσης	22	11.888.449	12.158.176	11.874.165	12.068.532

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 41 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

1. Γενικά

Η Μητρική Εταιρεία του Ομίλου Shell&MOH Aviation (Όμιλος) είναι η Εταιρεία με την επωνυμία Shell & MOH Aviation A.E. (η «Εταιρεία») (πρώην Shell ΑΕ Πετρελαιοειδών και Χημικών) και δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα στον κλάδο των πετρελαιοειδών. Η κύρια δραστηριότητα της Εταιρείας αφορά στην εμπορία καυσίμων αεροπορίας.

Μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2009, η κύρια δραστηριότητα της Εταιρείας ήταν η λειτουργία πρατηρίου υγρών καυσίμων. Κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου του 2009 η Εταιρεία σταμάτησε τη λειτουργία του πρατηρίου. Στη συνέχεια, η Εταιρεία απορρόφησε το κλάδο αεροπορικών καυσίμων της εταιρείας Shell Hellas A.E. με καταχώρηση της απορρόφησης στις 3 Δεκεμβρίου 2009 στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών. Η ημερομηνία ισολογισμού μετασχηματισμού είναι η 31 Δεκεμβρίου 2009.

Η Εταιρεία ελέγχεται από κοινού από τις εταιρείες Shell Overseas Holdings Ltd (51%) και Μότορ Όιλ (Ελλάς) Διυλιστήρια Κορίνθου Α.Ε (49% μέσω της θυγατρικής εταιρείας Coral A.E., πρώην Shell Hellas A.E.).

Η Εταιρεία εδρεύει στην Αττική, στο Δήμο Αμαρουσίου, στη Λεωφόρο Κηφισίας 151 και διαθέτει 20 υποκαταστήματα στην Ελλάδα. Η ηλεκτρονική διεύθυνση της Εταιρείας είναι η www.shell-moh.com.

Ο αριθμός απασχολούμενου προσωπικού του Ομίλου και της Εταιρείας την 31^η Δεκεμβρίου 2019 ανερχόταν σε 12 άτομα (31^η Δεκεμβρίου 2018:10 άτομα).

2. Υιοθέτηση Νέων και Αναθεωρημένων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1 Ιανουαρίου 2019 ή μεταγενέστερα. Όσα εξ αυτών αναμένεται να έχουν επίδραση στον Όμιλο και την Εταιρεία, παρατίθενται παρακάτω.

2.1. Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την κλειόμενη οικονομική χρήση

2.1.1. Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

Το Δ.Π.Χ.Α. 16 περιλαμβάνει ένα ολοκληρωμένο μοντέλο για την αναγνώριση των μισθώσεων και τον χειρισμό αυτών επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων τόσο για τους μισθωτές όσο και για τους εκμισθωτές. Το νέο Πρότυπο για τις μισθώσεις εισάγει ένα μοντέλο ελέγχου για τον προσδιορισμό των μισθώσεων, διακρίνοντας τις συμβάσεις μίσθωσης από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με κριτήριο του εάν το περιουσιακό στοιχείο το οποίο αποτελεί αντικείμενο της μίσθωσης ελέγχεται από τον μισθωτή. Το πρότυπο αυτό αντικαθιστά τα ακόλουθα Πρότυπα και Διερμηνείες:

- Δ.Λ.Π. 17 “Μισθώσεις”
- Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 4 “Ο προσδιορισμός του εάν μια συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση”
- ΜΕΔ 15 “Λειτουργικές μισθώσεις- Κίνητρα”, και
- ΜΕΔ 27 “Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που συνεπάγονται τον νομικό τύπο της μίσθωσης”

Το Δ.Π.Χ.Α. 16 εισάγει σημαντικές αλλαγές στην λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή υπό την έννοια ότι καταργείται πλέον η διάκριση μεταξύ της λειτουργικής και χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως ίσχυε κατά το παρελθόν σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17, και απαιτείται από τον μισθωτή κατά την έναρξη της μίσθωσης η αναγνώριση ενός περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης και μιας υποχρέωσης από την μίσθωση για όλες τις μισθώσεις με εξαίρεση τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας. Αντιθέτως με τις αλλαγές που έχουν επέλθει στην λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων για τους μισθωτές, οι απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 16 για την λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων από την πλευρά των εκμισθωτών παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό άθικτες εν συγκρίσει με το Δ.Λ.Π. 17, και κατά συνέπεια, συνεχίζεται να απαιτείται από τους εκμισθωτές η ταξινόμηση των μισθώσεων ως χρηματοδοτικές ή λειτουργικές. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 16, ο ενδιάμεσος εκμισθωτής (υπεκμισθωτής) πρέπει να ταξινομήσει την υπεκμίσθωση ως χρηματοδοτική ή λειτουργική έχοντας ως κριτήριο το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης της κύριας μίσθωσης και όχι το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο. Επιπλέον, το Δ.Π.Χ.Α. 16 παρέχει καθοδήγηση ως προς την λογιστική αντιμετώπιση των

συναλλαγών πώλησης και επαναμίσθωσης ενός περιουσιακού στοιχείου και απαιτεί εν συνόλω την διενέργεια εκτεταμένων γνωστοποιήσεων σε σύγκριση με το Δ.Λ.Π. 17.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν για πρώτη φορά το Δ.Π.Χ.Α. 16 την 1η Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση (modified retrospective approach). Όλες οι αλλαγές που επήλθαν κατά την μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 16 αναγνωρίστηκαν την 1η Ιανουαρίου 2019 ως προσαρμογές στο υπόλοιπο έναρξης των αντίστοιχων κονδυλίων της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου (Σημείωση 2.1.2) χωρίς να επαναδιατυπωθούν τα συγκριτικά στοιχεία.

2.1.2. Επίδραση από την υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 16

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17, ο Όμιλος και η Εταιρεία ταξινομούσαν κάθε μίσθωση (ως μισθωτής) κατά την ημερομηνία έναρξης της εκάστοτε μισθωτικής περιόδου είτε ως χρηματοδοτική είτε ως λειτουργική. Με την υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 16, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν μια ενιαία προσέγγιση αναγνώρισης και επιμέτρησης για όλες τις μισθώσεις, εκτός από τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας. Ο Όμιλος και η Εταιρεία επέλεξαν να αναγνωρίζει ως έσοδα τα μισθώματα των βραχυπρόθεσμων μισθώσεων και των μισθώσεων υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας με την ευθεία μέθοδο σε όλη την διάρκεια της μίσθωσης.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν χρησιμοποίησαν την διαθέσιμη πρακτική διευκόλυνση κατά την μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 16, αναφορικά με την δυνατότητα της μη επαναξιολόγησης του εάν μια σύμβαση είναι ή περιέχει μίσθωση. Συνεπώς, ο ορισμός της μίσθωσης και η σχετική καθοδήγηση του Δ.Π.Χ.Α. 16 εφαρμόστηκε για την επαναξιολόγηση όλων των συμβάσεων μίσθωσης που ήταν σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2019. Η εν λόγω επαναξιολόγηση δεν επηρέασε σε σημαντικό βαθμό το εύρος των συμβάσεων που πληρούν τον ορισμό της μίσθωσης για τον Όμιλο και την Εταιρεία. Κατά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 16, ο Όμιλος και η Εταιρεία επέλεξαν επίσης να χρησιμοποιήσουν τις ακόλουθες πρακτικές διευκολύνσεις που παρέχονται από το Πρότυπο κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής αυτού: (α) εξαίρεση των αρχικών άμεσων δαπανών κατά την επιμέτρηση του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης, (β) αντί της διενέργειας ελέγχου απομείωσης, ο Όμιλος και η Εταιρεία βασίστηκαν στην αξιολόγηση που είχε γίνει πριν την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του Προτύπου για το αν οι μισθώσεις είναι επαχθείς εφαρμόζοντας το Δ.Λ.Π. 37 και (γ) χρήση της αποκτηθείσας κατά το παρελθόν γνώσης για τον προσδιορισμό της διάρκειας της μίσθωσης, όταν η σύμβαση εμπεριέχει δικαίωμα παράτασης ή καταγγελίας της μίσθωσης.

Εξαιρουμένων των βραχυπρόθεσμων μισθώσεων και των μισθώσεων υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας, ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνώρισαν περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις από μίσθωση για όλες τις μισθώσεις που είχαν προηγουμένως ταξινομηθεί ως λειτουργικές. Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης αναγνωρίστηκαν σε ποσό ίσο με το ποσό των υποχρεώσεων από μισθώσεις, προσαρμοσμένο με τυχόν προπληρωμές που είχαν προηγουμένως αναγνωρισθεί. Δεν υπήρχαν επαχθείς συμβάσεις μίσθωσης για τις οποίες θα απαιτείτο προσαρμογή στο περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής. Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις αναγνωρίστηκαν βάσει της τρέχουσας αξίας των υπολειπόμενων μισθωμάτων, προεξοφλημένων με το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής.

Η επίδραση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 16 την 1η Ιανουαρίου 2019 (αύξηση/(μείωση)) έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Όμιλος	Εταιρεία
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Πάγιο Ενεργητικό		
Δικαιώματα χρήσης παγίων*	926.689	926.689
Σύνολο Παγίου Ενεργητικού	926.689	926.689
Σύνολο Ενεργητικού	926.689	926.689
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις μισθώσεων*	677.878	677.878
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	677.878	677.878
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις μισθώσεων*	248.811	248.811
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	248.811	248.811
Σύνολο Υποχρεώσεων	926.689	926.689
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	926.689	926.689

*Η εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 16 σε μισθώσεις που είχαν προηγουμένως ταξινομηθεί ως λειτουργικές είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση “Περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης” και “Υποχρεώσεων από μισθώσεις”.

Ο πίνακας συμφωνίας μεταξύ των δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις που είχαν γνωστοποιηθεί στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2018 σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17 και των υποχρεώσεων από μισθώσεις που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης κατά την 1η Ιανουαρίου 2019 σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 16, παρουσιάζεται κατωτέρω:

Ποσά σε €	Όμιλος	Εταιρεία
Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018		
Δεσμεύσεις που αφορούν βραχυπρόθεσμες μισθώσεις	931.827	929.427
Προσαρμογές λόγω του διαφορετικού χειρισμού του χαρτοσήμου των μισθώσεων	(2.400)	-
	31.320	31.320
Αναπροσαρμοσμένες δεσμεύσεις λειτουργικής μίσθωσης κατά τη 31η Δεκεμβρίου 2018	960.747	960.747
Επίδραση της εφαρμογής του προεξοφλητικού επιτοκίου κατά την 1η Ιανουαρίου 2019	(34.058)	(34.059)
Υποχρεώσεις από μισθώσεις κατά την 1η Ιανουαρίου 2019	926.689	926.689

Εκ των οποίων:

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	677.878	677.878
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	248.811	248.811
	926.689	926.689

Το σταθμισμένο μέσο διαφορικό επιτόκιο δανεισμού του μισθωτή που εφαρμόστηκε για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων από μισθώσεις κατά την 1η Ιανουαρίου 2019 ήταν 1,83 % για τον Όμιλο και την Εταιρεία.

2.1.3. Αναθεωρημένες λογιστικές πολιτικές

Ο Όμιλος και η Εταιρεία ως μισθωτές

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτιμούν εάν μια σύμβαση αποτελεί ή εμπεριέχει μίσθωση, κατά την έναρξη ισχύς αυτής και αναγνωρίζουν κατά περίπτωση ένα περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης και μια αντίστοιχη υποχρέωση από την μίσθωση για όλες τις συμβάσεις μίσθωσης στις οποίες είναι μισθωτές, εκτός από τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις (που ορίζονται ως μισθώσεις με διάρκεια μίσθωσης 12 μηνών ή λιγότερο) και μισθώσεις υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας. Για τις μισθώσεις αυτές, ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν τα μισθώματα ως λειτουργικά έξοδα με την ευθεία μέθοδο, σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Η υποχρέωση από την μίσθωση αρχικά επιμετράται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων τα οποία παραμένουν ανεξόφλητα κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου και προεξοφλούνται με το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης. Εάν το επιτόκιο αυτό δεν μπορεί να καθοριστεί εύκολα, ο Όμιλος και η Εταιρεία χρησιμοποιούν το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού του. Τα μισθώματα που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης από τη μίσθωση αποτελούνται από:

- σταθερά μισθώματα (περιλαμβανομένων των ουσιαστικά σταθερών μισθωμάτων), μειωμένα κατά τυχόν κίνητρα μίσθωσης,
- κυμαινόμενα μισθώματα τα οποία εξαρτώνται από έναν δείκτη ή ένα επιτόκιο, τα οποία αρχικά επιμετρώνται με χρήση του δείκτη ή του επιτοκίου κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου,
- ποσά τα οποία αναμένεται να καταβάλλει ο μισθωτής βάσει των εγγυήσεων υπολειμματικής αξίας,
- την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι ο μισθωτής θα ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα, και
- την καταβολή ποινής για καταγγελία της μίσθωσης, εάν η διάρκεια μίσθωσης αποτυπώνει την άσκηση δικαιώματος του μισθωτή για καταγγελία της μίσθωσης.

Η υποχρέωση από την μίσθωση επιμετράται μεταγενέστερα, αυξάνοντας την λογιστική αξία για να αποτυπωθούν οι τόκοι επί της υποχρέωσης από την μίσθωση (με χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου) και μειώνοντας την λογιστική αξία για να αποτυπωθούν οι καταβολές των μισθωμάτων. Ο Όμιλος και η Εταιρεία επανεπιμετρούν την υποχρέωση από την μίσθωση (και κάνει τις αντίστοιχες προσαρμογές στα σχετικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης) εάν:

- επέλθει αλλαγή στην διάρκεια της μίσθωσης ή εάν επέλθει μεταβολή στην εκτίμηση του δικαιώματος αγοράς, στην περίπτωση αυτή η υποχρέωση από την μίσθωση επανεπιμετράται προεξοφλώντας τα αναθεωρημένα μισθώματα με βάση το αναθεωρημένο προεξοφλητικό επιτόκιο.
- επέλθει μεταβολή στα μισθώματα εξαιτίας της μεταβολής στον δείκτη ή στο επιτόκιο ή στα ποσά τα οποία αναμένεται να καταβληθούν λόγω της εγγύησης υπολειμματικής αξίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις η υποχρέωση από την μίσθωση επιμετράται προεξοφλώντας τα αναθεωρημένα μισθώματα με βάση το αρχικό προεξοφλητικό επιτόκιο.
- μια μίσθωση τροποποιείται και η τροποποίηση της μίσθωσης δεν αντιμετωπίζεται λογιστικά ως χωριστή μίσθωση, στην περίπτωση αυτή η υποχρέωση από την μίσθωση επανεπιμετράται προεξοφλώντας τα αναθεωρημένα μισθώματα κάνοντας χρήση του αναθεωρημένου προεξοφλητικού επιτοκίου.

Η υποχρέωση από την μίσθωση παρουσιάζεται διακριτά στην Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης εμπεριέχει το ποσό της αρχικής επιμέτρησης της αντίστοιχης υποχρέωσης από την μίσθωση, τα μισθώματα τα οποία καταβλήθηκαν κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου ή προγενέστερα αυτής, και τυχόν αρχικές άμεσες δαπάνες. Μεταγενέστερα επιμετρώνται στο κόστος μειωμένα κατά τις τυχόν σωρευμένες αποσβέσεις και τις ζημίες απομείωσης. Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν το Δ.Λ.Π. 36 προκειμένου να προσδιορίσει εάν το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης έχει απομειωθεί.

Στις περιπτώσεις που ο Όμιλος και η Εταιρεία αναλαμβάνουν συμβατικά την υποχρέωση να αποσυναρμολογήσουν και να απομακρύνουν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο, να αποκαταστήσουν το χώρο που έχει τοποθετηθεί ή να αποκαταστήσουν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο στην κατάσταση στην οποία προβλέπεται από τους όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης μίσθωσης, αναγνωρίζουν μια πρόβλεψη η οποία επιμετράται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 37. Τα κόστη αυτά προσαυξάνουν την λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης.

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης αποσβένονται στην μικρότερη χρονική περίοδο μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής του εκάστοτε υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου. Εάν ως αποτέλεσμα της σύμβασης μίσθωσης μεταβιβάζεται η κυριότητα του εκάστοτε υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή στο κόστος του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης έχει ενσωματωθεί το τίμημα εξαγοράς του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου δεδομένου ότι ο Όμιλος και η Εταιρεία αναμένουν να εξασκήσουν το δικαίωμα αγοράς αυτού, το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης αποσβένεται στην ωφέλιμη ζωή του εκάστοτε υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου. Η απόσβεση ξεκινά από την έναρξη της μισθωτικής περιόδου.

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης παρουσιάζεται διακριτά στην Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Τα κυμαινόμενα μισθώματα τα οποία δεν εξαρτώνται από κάποιο δείκτη ή επιτόκιο δεν περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης από την μίσθωση και κατά συνέπεια δεν αποτελούν συστατικό στοιχείο της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης. Οι σχετικές πληρωμές αναγνωρίζονται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία επήλθε το γεγονός ή ο όρος ενεργοποίησης αυτών των καταβολών και περιλαμβάνονται στα κονδύλια “Έξοδα διοίκησης” και “Έξοδα διάθεσης” στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων.

Σύμφωνα με όσα προβλέπει το Δ.Π.Χ.Α. 16, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν την πρακτική διευκόλυνση του Δ.Π.Χ.Α. 16 σύμφωνα με την οποία ο μισθωτής δεν υποχρεούται να διαχωρίσει τα μη μισθωτικά στοιχεία, και επομένως αντιμετωπίζει λογιστικά κάθε μισθωτικό και σχετικό μη μισθωτικό στοιχείο ως ενιαία σύμβαση.

2.2. Νέα πρότυπα, διερμηνείες και τροποποιήσεις

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1 Ιανουαρίου 2019 ή μεταγενέστερα. Όσα εξ αυτών αναμένεται να έχουν επίδραση στον Όμιλο και την Εταιρεία, παρατίθενται παρακάτω.

ΕΔΔΠΧΠ 23 «Ασαφής μεταχείριση του Φόρου Εισοδήματος»

Η διερμηνεία προσδιορίζει το φορολογητέο κέρδος (φορολογητέα ζημιά), τις φορολογικές βάσεις, τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές, τους αχρησιμοποίητους πιστωτικούς φόρους και φορολογικούς συντελεστές, όταν υπάρχει αβεβαιότητα για την λογιστική μεταχείριση του φόρου εισοδήματος βάσει του ΔΛΠ 12 (Φόρος Εισοδήματος).

Η διερμηνεία προβλέπει ότι μια οικονομική οντότητα οφείλει να αξιολογεί την πιθανότητα η αρμόδια φορολογική αρχή να αποδεχθεί τον υιοθετημένο ή προτεινόμενο από την οντότητα λογιστικό χειρισμό ενός φορολογικού θέματος (ή μιας ομάδας θεμάτων) στη δήλωση φόρου εισοδήματος.

Εάν η οικονομική οντότητα εκτιμήσει ότι ένας συγκεκριμένος φορολογικός χειρισμός είναι το πιθανότερο να γίνει αποδεκτός από τις φορολογικές αρχές, τότε καθορίζει τη φορολογική επίδραση αυτού σύμφωνα με τον χειρισμό που έχει ήδη επιλεγεί.

Εάν η οικονομική οντότητα εκτιμήσει ότι η συγκεκριμένη φορολογική μεταχείριση, συνοδεύεται από υψηλή αβεβαιότητα σχετικά με την αποδοχή της από την αρμόδια φορολογική αρχή, τότε οφείλει να χρησιμοποιήσει το πιθανότερο ποσό ή την αναμενόμενη αξία για τον προσδιορισμό της φορολογικής επίδρασης.

Η παραπάνω απόφαση θα πρέπει να βασίζεται στη μέθοδο που παρέχει καλύτερες προβλέψεις για την επίλυση της αβεβαιότητας.

Η διερμηνεία δεν έχει σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) «Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών»

Οι αλλαγές του ΔΛΠ 19 αποσαφηνίζουν ότι σε περίπτωση μεταβολής, περικοπής ή διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών είναι πλέον υποχρεωτικό το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και ο καθαρός τόκος για το υπόλοιπο της περιόδου αναφοράς να προσδιορίζονται βάσει επικαιροποιημένων αναλογιστικών παραδοχών. Επιπλέον έχουν συμπεριληφθεί προσαρμογές στο πρότυπο που αποσαφηνίζουν το αντίκτυπο τυχόν μεταβολής, περικοπής ή διακανονισμού του προγράμματος στα προαπαιτούμενα για το ανώτατο όριο του περιουσιακού στοιχείου. Η τροποποίηση δεν έχει σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) «Μακροχρόνιες Επενδύσεις σε Συνδεδεμένες και Κοινοπραξίες»

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» για μακροχρόνιες επενδύσεις σε συνδεδεμένες ή κοινοπραξίες, που αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συνδεδεμένη ή κοινοπραξία, αλλά στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Οι αλλαγές περιγράφονται λεπτομερώς στο κείμενο του Προτύπου. Η τροποποίηση δεν έχει επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρείας.

Τροποποιήσεις σε πρότυπα που αποτελούν τμήμα του προγράμματος ετήσιων βελτιώσεων για το 2017 του ΣΔΛΠ (Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων) κύκλος 2015-2017.

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω, υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ισχύ από την 01.01.2019 και περιγράφουν αλλαγές σε τρία πρότυπα.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» & ΔΠΧΑ 11 «Σχήματα υπό κοινό έλεγχο»

Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 αποσαφηνίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, οφείλει να προβεί σε επανεκτίμηση της προηγούμενης συμμετοχής της στην επιχείρηση αυτή.

Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 αποσαφηνίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, δεν οφείλει να προβεί σε επανεκτίμηση της προηγούμενης συμμετοχής της στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος»

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μια οικονομική οντότητα οφείλει να αναγνωρίσει τις φορολογικές επιπτώσεις της διανομής μερίσματος στα αποτελέσματα, στα λοιπά συνολικά έσοδα ή στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το πού έχει αρχικώς αναγνωριστεί η συναλλαγή ή το γεγονός το οποίο δημιούργησε τα διανεμητέα κέρδη που προκάλεσαν τη διανομή μερίσματος.

ΔΛΠ 23 «Κόστος Δανεισμού»

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ότι εάν μέρος δανείου παραμένει σε εκκρεμότητα αφού το συναρτώμενο με αυτό στοιχείο ενεργητικού είναι έτοιμο προς πώληση ή προς τη χρήση για την οποία προορίζεται, το σε εκκρεμότητα ποσό του δανείου συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό δανεισμό της οντότητας.

Τροποποιήσεις εφαρμοστέες για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν μετά την 1η Ιανουαρίου 2020

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω, εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) με ισχύ από την 01.01.2020.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8: «Ορισμός της σημαντικότητας»

Οι τροποποιήσεις στοχεύουν στην ευθυγράμμιση του ορισμού της «σημαντικότητας» σε όλο το εύρος των προτύπων ενώ παρέχουν διευκρινήσεις επί συγκεκριμένων πτυχών του ορισμού.

Ο νέος ορισμός προσδιορίζει ότι: «μια πληροφορία είναι σημαντική από τη στιγμή που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί πως η παράλειψη, η απόκρυψη ή η ανακρίβεια των δεδομένων της θα επηρεάσει την οικονομική πληροφόρηση που παρέχει η οντότητα και κατά συνέπεια τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων αυτής». Επιπροσθέτως, η οικονομική οντότητα οφείλει να εκτιμήσει κατά πόσον κάθε παρεχόμενη πληροφορία, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες, είναι σημαντική εντός του συνολικού πλαισίου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι τροποποιήσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρείας ενώ τίθενται σε ισχύ για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 με δικαίωμα πρόωρης εφαρμογής αυτών.

ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7: «Μεταρρύθμιση επιτοκίων αναφοράς»

Οι τροποποιήσεις παρέχουν ένα πρώτο πλαίσιο για την ομαλή μετάβαση από έναν υφιστάμενο δείκτη αναφοράς επιτοκίου (IBOR) σε ένα εναλλακτικό επιτόκιο για οντότητες που εφαρμόζουν τις απαιτήσεις λογιστικής αντιστάθμισης του ΔΠΧΑ 9 ή του ΔΛΠ 39, οι οποίες απαιτούν την ανάλυση των αναμενόμενων μελλοντικών γεγονότων με τη χρήση ενός επιτοκίου αναφοράς.

Επιπλέον, οι τροποποιήσεις συμπεριλαμβάνουν προσαρμογές του ΔΠΧΑ 7 (Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις) σχετικά με τις πρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται ως αποτέλεσμα της αβεβαιότητας που προκύπτει από τη μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς.

Οι τροποποιήσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρείας, ενώ τίθενται σε ισχύ για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020, με δικαίωμα πρόωρης εφαρμογής αυτών.

ΔΠΧΑ 3: «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» - (εκδόθηκε στις 22 Οκτωβρίου 2018)

Τον Οκτώβριο του 2018, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) εξέδωσε τροποποιήσεις σχετικά τον ορισμό της «Επιχείρησης» (τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3).

Οι τροποποιήσεις αποσκοπούν στην διευκόλυνση μιας οντότητας κατά τη διαδικασία προσδιορισμού της φύσης των δραστηριοτήτων και περιουσιακών στοιχείων που αποκτούν ώστε να διαχωριστεί η απόκτηση μια επιχείρησης από αυτήν μιας ομάδας περιουσιακών στοιχείων.

Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 τίθενται σε ισχύ από την 01.01.2020 και εφαρμόζονται σε συναλλαγές που αφορούν συνενώσεις επιχειρήσεων και αποκτήσεις περιουσιακών στοιχείων για τις οποίες η ημερομηνία απόκτησης είναι την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020, κατά συνέπεια, οι οντότητες δεν χρειάζεται να επανεξετάσουν αντίστοιχες συναλλαγές που συνέβησαν σε προηγούμενες περιόδους. Η πρόωρη εφαρμογή της τροποποίησης επιτρέπεται και οφείλει να γνωστοποιείται.

Η τροποποίηση δεν έχει ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

3.1. Πλαίσιο κατάρτισης

Οι παρούσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και περιλαμβάνουν τις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου Shell&MOH Aviation για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ») και τις διερμηνείες των ΔΠΧΑ (IFRIC), που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) και την Επιτροπή Διερμηνειών των ΔΠΧΑ (IFRIC) αντίστοιχα, και τα οποία έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία αποτιμώνται στην αγοραία αξία.

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Επίσης, απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εισοδημάτων και εξόδων κατά τη διάρκεια του έτους υπό αναφορά. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς. Οι περιοχές που αφορούν περίπλοκες συναλλαγές και εμπεριέχουν μεγάλο βαθμό υποκειμενικότητας, ή οι υποθέσεις και εκτιμήσεις που είναι σημαντικές για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη Σημείωση 4.

Για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της περιόδου που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 χρησιμοποιήθηκαν λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές σύμφωνες με αυτές που ακολουθήθηκαν κατά τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

3.2. Βάση ενοποίησης

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις συμπεριλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και των επιχειρήσεων που ελέγχονται από αυτήν (θυγατρικές) κατά τη λήξη της αντίστοιχης περιόδου. Ο έλεγχος επιτυγχάνεται όπου η Εταιρεία έχει τη δύναμη να ρυθμίζει την χρηματοοικονομική και λειτουργική πολιτική της επιχείρησης στην οποία συμμετέχει ώστε να επωφελείται από τις δραστηριότητές της. Κατά την εξαγορά, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις και οι πιθανές υποχρεώσεις κάθε θυγατρικής αποτιμώνται σύμφωνα με την εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Το επιπλέον ποσό που καταβάλλεται για την εξαγορά, από την εύλογη αξία της καθαρής θέσης που αποκτήθηκε, αναγνωρίζεται ως υπεραξία. Εάν το κόστος εξαγοράς είναι μικρότερο της εύλογης αξίας της καθαρής θέσης που αποκτήθηκε, τότε η διαφορά πιστώνεται στα αποτελέσματα την χρονιά της κτήσης. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών είναι οι ίδιες ή/και προσαρμόζονται με αυτές της Μητρικής. Κατά την ενοποίηση, όλες οι σημαντικές διεταιρικές συναλλαγές, τα υπόλοιπα, τα κέρδη και ζημίες μεταξύ των επιχειρήσεων του Ομίλου απαλείφονται.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων και ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης προκειμένου να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή πόρων. Η Διοίκηση έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις εσωτερικές αναφορές σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 8. Για την κατηγοριοποίηση ανά λειτουργικό τομέα έχουν ληφθεί υπόψη τα εξής:

- Η φύση των προϊόντων και υπηρεσιών,
- Τα ποσοτικά όρια που ορίζει το ΔΠΧΑ 8.

Βάσει των ανωτέρω, ο Όμιλος και η Εταιρεία παρουσιάζουν τις πληροφορίες σε ένα λειτουργικό τομέα ως ακολούθως:

- Εμπορία αεροπορικών καυσίμων.

Το κυριότερο μέρος της δραστηριότητας του Ομίλου ανά γεωγραφικό τομέα βρίσκεται στην Ελλάδα. Οι πωλήσεις στο εξωτερικό αφορούν σε δραστηριότητα στην Βουλγαρία καθώς και σε εξαγωγές εμπορευμάτων (εφοδιασμός πελατών εξωτερικού).

3.3. Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενής είναι η επιχείρηση στην οποία η Εταιρεία ασκεί σημαντική επιρροή, αλλά όχι έλεγχο ή από κοινού έλεγχο, μέσω συμμετοχής στις διοικητικές και λειτουργικές αποφάσεις της επιχείρησης στην οποία συμμετέχει. Τα αποτελέσματα, τα περιουσιακά στοιχεία καθώς και οι υποχρεώσεις των συγγενών επιχειρήσεων, ενσωματώνονται σε αυτές τις χρηματοοικονομικές

καταστάσεις με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης εκτός και αν οι επενδύσεις σε αυτές τις εταιρείες έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμες προς πώληση. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες παρουσιάζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στο κόστος τους, όπως αυτό αναμορφώθηκε με τις μετά την κτήση μεταβολές στο μερίδιο του Ομίλου, στην αντίστοιχη καθαρή θέση της συνδεδεμένης Εταιρείας, μείον την όποια απομείωση στην αξία των ατομικών επενδύσεων. Οι ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων που υπερβαίνουν το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε αυτές, δεν αναγνωρίζονται. Τα κέρδη ή οι ζημιές που πραγματοποιούνται από συναλλαγές μεταξύ των συγγενών εταιρειών και των ενοποιούμενων εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Οι ζημιές ενδεχομένως να αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του στοιχείου που μεταφέρθηκε, οπότε σε αυτή την περίπτωση σχηματίζεται η πρόβλεψη που χρειάζεται για την απομείωση της αξίας του εν λόγω στοιχείου. Οι συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις αποτιμώνται στις ατομικές Καταστάσεις Χρηματοοικονομική Θέσης των εταιρειών που ενοποιούνται στο ιστορικό κόστος κτήσης τους και υπόκεινται σε έλεγχο για πιθανή απομείωση.

3.4. Συναλλαγματικές μετατροπές

3.4.1. Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου επιμετρώνται με βάση το κύριο νόμισμα του κύριου οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο ο Όμιλος και η Εταιρεία λειτουργούν («λειτουργικό νόμισμα»). Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου και της Εταιρείας.

3.4.2. Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την τακτοποίηση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

3.4.3. Μετατροπή εκμετάλλευσης στο εξωτερικό

Τα αποτελέσματα και η χρηματοοικονομική θέση όλων των θυγατρικών του Ομίλου που έχουν λειτουργικό νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα αναφοράς μετατρέπονται στο νόμισμα αναφοράς ως ακολούθως: (i) Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του κάθε ισολογισμού που παρουσιάζεται μετατρέπονται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού. (ii) Έσοδα και έξοδα για κάθε λογαριασμό αποτελεσμάτων μετατρέπονται με μέσες ισοτιμίες (εκτός αν οι μέσες τιμές δεν αποτελούν καλή προσέγγιση της συσσωρευτικής επίδρασης που προέρχεται από τις ισοτιμίες της ημέρας που γίνονται οι συναλλαγές στην οποία περίπτωση χρησιμοποιούνται οι συναλλαγές της ημερομηνίας που γίνεται η συναλλαγή). (iii) Όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται σαν ξεχωριστή κίνηση στην καθαρή θέση.

3.5. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την απόκτηση των στοιχείων.

Επιπλέον δαπάνες προστίθενται στη λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων ή καταχωρούνται ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν αναμένεται να επιφέρουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στον Όμιλο και την Εταιρεία και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους ως εξής:

- Μεταφορικά μέσα 5 έτη
- Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 4 - 20 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων επαναξιολογούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε τυχόν αλλαγές στις εκτιμήσεις να εφαρμοσθούν σε επόμενες χρήσεις.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Το κόστος και οι σωρευμένες αποσβέσεις ενός παγίου διαγράφονται κατά την πώληση ή απόσυρσή του όταν δεν αναμένονται περαιτέρω οικονομικά οφέλη από τη συνεχιζόμενη χρήση του. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν κατά την πώληση περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα της χρήσης που πωλείται ή διαγράφεται.

3.6. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Λογισμικά

Τα αγοραζόμενα λογισμικά προγράμματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 4 έως 8 χρόνια. Δαπάνες που σχετίζονται με τη συντήρηση λογισμικών προγραμμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Οι λογιστικές αξίες των στοιχείων μακροπρόθεσμου ενεργητικού ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η αντίστοιχη ζημία απομείωσής του καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας χρήσεως. Εύλογη αξία μείον έξοδα πώλησης είναι το ποσό που μπορεί να ληφθεί από τη πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου στα πλαίσια μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου, ενώ, αξία χρήσης είναι η καθαρή παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να πραγματοποιηθούν από τη συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από την πρόσοδο που αναμένεται να προκύψει από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του. Για τους σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα στοιχεία του ενεργητικού ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να προσδιοριστούν ξεχωριστά.

3.7. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

3.7.1. Αρχική Αναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ενεργητικού ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αναγνωρίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας, όταν ο Όμιλος και η Εταιρεία καθίστανται μέρος των συμβατικών όρων του μέσου.

3.7.2. Αρχική Επιμέτρηση

Ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και τις υποχρεώσεις κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία πλέον/μείον τα κόστη συναλλαγής που συνδέονται με την απόκτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού ή την έκδοση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, αντίστοιχα (άλλα από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις στην ΕΑΜΚΑ).

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν αρχικά τις εμπορικές απαιτήσεις όπου δεν περιλαμβάνεται σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης στη τιμή συναλλαγής τους.

3.7.3. Κατάταξη και Επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

3.7.3.1. Εμπορικές Απαιτήσεις και Χρεωστικοί τίτλοι

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, επιμετρούνται μετά την αρχική τους αναγνώριση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία. Η βάση για την επιμέτρησή τους εξαρτάται τόσο από το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου και της Εταιρείας για την διαχείριση των χρηματοοικονομικών του στοιχείων ενεργητικού, όσο από τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους. Η αξιολόγηση του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με το επιχειρηματικό του μοντέλο καθορίζεται σε επίπεδο χαρτοφυλακίου, ο οποίος να αντανάκλα πώς ομάδες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που διακρατούνται μέσα στο ίδιο χαρτοφυλάκιο διαχειρίζονται μαζί για να επιτευχθεί ο επιχειρηματικός στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας, αντί κάθε μέσο χωριστά.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δημιουργούν ταμειακές ροές, που αποτελούνται αποκλειστικά από πληρωμές κεφαλαίου και τόκων, ταξινομούνται λαμβάνοντας υπόψη το επιχειρηματικό μοντέλο διακράτησης αυτών των μέσων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία διακρατούνται υπό επιχειρηματικό μοντέλο με στόχο την κατοχή τους μέχρι την λήξη και την συλλογή των συμβατικών ταμειακών ροών, επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος. Εάν στο επιχειρηματικό μοντέλο υπάρχει πρόθεση κατοχής των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού ώστε να εισπράττονται οι συμβατικές ταμειακές ροές, αλλά αναμένεται η πώληση τους όταν είναι απαραίτητο (π.χ. ώστε να εκπληρωθεί μια ειδική ανάγκη ρευστότητας), τότε αυτά τα

μέσα επιμετρούνται στην ΕΑΜΛΣΕ. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που διακρατούνται εντός επιχειρηματικού μοντέλου διαφορετικού από τα ανωτέρω, επιμετρούνται στην ΕΑΜΚΑ.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν ένα επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, το οποίο αντανακλά τον τρόπο που ο Όμιλος και η Εταιρεία τα διαχειρίζονται προκειμένου να παράγει ταμειακές ροές. Συγκεκριμένα, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου της Εταιρείας διακρατούνται εντός ενός επιχειρηματικού μοντέλου στόχος του οποίου είναι η διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού για την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών. Σύμφωνα με αυτό τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους και εισπράττονται οι συμβατικές ταμειακές ροές τους.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία για την διενέργεια της αξιολόγησης τους αν οι ταμειακές ροές θα πραγματοποιηθούν εισπράττοντας τις αντίστοιχες πληρωμές κατά την διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού, εξετάζουν την συχνότητα, την αξία και το χρόνο των πωλήσεων των προηγούμενων περιόδων, τον λόγο αυτών των πωλήσεων και τις προσδοκίες του Ομίλου και της Εταιρείας αναφορικά με μελλοντικές πωλήσεις.

Εκτός από τα ανωτέρω, ο Όμιλος και η Εταιρεία εξετάζουν όλες τις σχετικές πληροφορίες για να αξιολογήσει το επιχειρηματικό μοντέλο, εξαιρουμένων των σεναρίων που δεν αναμένει ο Όμιλος και η Εταιρεία να συμβούν, όπως το “χειρότερο σενάριο” ή το “ακραίο σενάριο”. Κατά την εκτέλεση αυτής της άσκησης, ο Όμιλος και η Εταιρεία εξετάζουν όλες τις διαθέσιμες και σχετικές πληροφορίες, όπως μεταξύ άλλων πως επιμετράται η απόδοση των περιουσιακών στοιχείων και πως γίνεται η διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Κατά την αρχική αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού, ο Όμιλος και η Εταιρεία καθορίζουν εάν αποτελεί μέρος του υπάρχοντος επιχειρηματικού μοντέλου ή εάν αντιπροσωπεύει ένα νέο επιχειρηματικό μοντέλο.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία επαναξιολογούν το επιχειρηματικό μοντέλο σε κάθε περίοδο αναφοράς ώστε να προσδιορίσει εάν το επιχειρηματικό μοντέλο άλλαξε σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς. Για τις τρέχουσες περιόδους αναφοράς της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν εντοπίσουν κάποια αλλαγή στο επιχειρηματικό τους μοντέλο.

3.7.3.2. Μετοχές

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που ανταποκρίνονται στον ορισμό των μετοχών, όπως προβλέπεται από το ΔΛΠ 32, επιμετρούνται μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης στην ΕΑΜΚΑ. Ο Όμιλος και η Εταιρεία μπορούν να επιλέξουν αμετάκλητα να παρουσιάζουν στα λοιπά συνολικά έσοδα τις μεταβολές της εύλογης αξίας των μετοχών, με την προϋπόθεση ότι οι μετοχές δεν διακρατούνται για διαπραγμάτευση και δεν αποτελούν ενδεχόμενο αντάλλαγμα αναγνωριζόμενο από τον Όμιλο και την Εταιρεία σε συνένωση επιχειρήσεων στην οποία εφαρμόζεται το ΔΠΧΑ 3.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κάνουν την ανωτέρω αμετάκλητη επιλογή μεμονωμένα για κάθε περιουσιακό στοιχείο που πληροί τον ορισμό της μετοχής κατά το ΔΛΠ 32.

3.7.3.3. Αναταξινομήσεις

Εάν το επιχειρηματικό μοντέλο, υπό το οποίο ο Όμιλος και η Εταιρεία διακρατούν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά του στοιχεία, αλλάξει εξαιτίας εξωτερικών ή εσωτερικών αλλαγών οι οποίες θεωρούνται σημαντικές για την δραστηριότητα του Ομίλου και της Εταιρείας και είναι ευαπόδεικτες επέρχεται αναταξινόμηση όλων των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που έχουν επηρεαστεί. Η αναταξινόμηση εφαρμόζεται μελλοντικά της ημερομηνίας αναταξινόμησης η οποία είναι η πρώτη μέρα της πρώτης τριμηνιαίας περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου. Οι αναταξινομήσεις αναμένονται να είναι πολύ σπάνιες. Οι επενδύσεις σε μετοχές για τις οποίες ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν επιλέξει αμετάκλητα τον προσδιορισμό σε ΕΑΜΛΣΕ και κάθε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο το οποίο έχει προσδιοριστεί στην ΕΑΜΚΑ κατά την αρχική αναγνώριση, δεν μπορούν να αναταξινομηθούν, καθώς ο προσδιορισμός τους κατά την αρχική αναγνώριση είναι αμετάκλητος. Κατά την διάρκεια της τρέχουσας χρήσης, δεν έγιναν αναταξινομήσεις καθώς δεν υπήρχε αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου υπό του οποίου ο Όμιλος και η Εταιρεία διακρατούν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού.

3.7.4. Κατάταξη και Επιμέτρηση των Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις κατατάσσονται είτε ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην ΕΑΜΚΑ είτε ως λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (ήτοι στο αποσβεσμένο κόστος). Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχουν κατατάξει καμία από τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις στην ΕΑΜΚΑ.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, όπως τα ομολογιακά δάνεια, τα έντοκα τραπεζικά δάνεια και τις υπεραναλήψεις στο αποσβεσμένο κόστος (ήτοι Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις). Τα κόστη χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων επαυξήσεων καταβλητέων κατά τον διακανονισμό ή εξοφλήσεων και άμεσων κοστών

έκδοσης, αντιμετωπίζονται λογιστικά σε δεδουλευμένη βάση στο λογαριασμό Αποτελεσμάτων χρησιμοποιώντας την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, και προστίθενται στην λογιστική αξία του μέσου στον βαθμό που δεν διακανονίζονται στο έτος στο οποίο δημιουργούνται.

3.7.5. Επιμέτρηση της Απομείωσης των Χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν την πρόβλεψη ζημίας των απαιτήσεων από πελάτες ως εκτίμηση της παρούσας αξίας των υστερήσεων ταμειακών ροών κατά την διάρκεια ζωής των απαιτήσεων από πελάτες. Ως υστέρηση ταμειακών ροών νοείται η διαφορά μεταξύ των ταμειακών ροών που οφείλονται στον Όμιλο και στην Εταιρεία όπως προβλέπεται συμβατικά σύμφωνα και των ταμειακών ροών που ο Όμιλος και η Εταιρεία αναμένουν να εισπράξουν.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία υιοθέτησαν την απλοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ΑΠΖ) για τις απαιτήσεις από πελάτες. Ο Όμιλος και η Εταιρεία σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, επιμετρούν την πρόβλεψη ζημίας των απαιτήσεων από πελάτες σε ποσό που ισούται με τις πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Συνεπώς, όλες οι απαιτήσεις από πελάτες του Ομίλου της Εταιρείας κατατάσσονται στις δυο ακόλουθες κατηγορίες:

Στάδιο 2: Επιμέτρηση των ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής - χωρίς πιστωτική απομείωση. Εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού έχει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, αλλά δεν έχει ακόμη απομειωθεί, κατατάσσεται στο Στάδιο 2 και επιμετρώνεται στις ΑΠΖ της συνολικής ζωής, που ορίζεται ως αναμενόμενη πιστωτική ζημία που οφείλεται σε όλα τα πιθανά πιστωτικά γεγονότα κατά την διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του.

Στάδιο 3: Επιμέτρηση των ΑΠΖ για την συνολική ζωή των στοιχείων – με πιστωτική απομείωση. Εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ορίζεται ως πιστωτικά απομειωμένο, μεταφέρεται στο Στάδιο 3 και επιμετρώνεται στις ΑΠΖ για την συνολική ζωή του. Αντικειμενικό τεκμήριο για ένα πιστωτικά απομειωμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού αποτελεί η καθυστέρηση άνω των 90 ημερών, καθώς και άλλες πληροφορίες σχετικά με σημαντικές οικονομικές δυσκολίες του χρεώστη.

Τα ακόλουθα είναι τα βασικά δεδομένα που εισάγονται για την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου και της Εταιρείας, όσον αφορά τις εκτιμήσεις των ΑΠΖ του Ομίλου και της Εταιρείας:

- Άνοιγμα σε Αθέτηση (“EAD”): αντιπροσωπεύει το ποσό του ανοίγματος κατά την ημερομηνία αναφοράς.
- Πιθανότητα Αθέτησης (“PD”): Η πιθανότητα αθέτησης είναι μια εκτίμηση της πιθανότητας εντός του συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα. Ο Όμιλος και η Εταιρεία υπολογίζουν τις Πιθανότητες Αθέτησης, χρησιμοποιώντας ιστορικά στοιχεία, τις παραδοχές και τις μελλοντικές εκτιμήσεις.
- Ζημία σε Περίπτωση Αθέτησης (“LGD”): αντιπροσωπεύει την εκτίμηση της ζημίας που θα πραγματοποιηθεί κατά την ημερομηνία αθέτησης. Η Ζημία σε Περίπτωση Αθέτησης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών του μέσου που οφείλονται και των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών του μέσου που αναμένεται να εισπραχθούν. Ο προσδιορισμός της Ζημίας σε Περίπτωση Αθέτησης εξετάζει επίσης και την επίδραση της ανάκτησης των αναμενόμενων ταμειακών ροών που προκύπτουν από τις εξασφαλίσεις που διακρατούν ο Όμιλος και η Εταιρεία.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατέχουν εξασφαλίσεις ως μέσα μετρίασης του πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με τις απαιτήσεις από πελάτες. Τα βασικά είδη των διακρατούμενων εξασφαλίσεων είναι:

- Μετρητά
- Εγγυητικές επιστολές
- Επιταγές

Την 31.12.2019 ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν κατείχαν κάποια απαίτηση από πελάτες για την οποία να μην έχει αναγνωριστεί ΑΠΖ, λόγω της επίδρασης οποιασδήποτε αντίστοιχης εξασφάλισης.

Στο επίκεντρο της επιμέτρησης της ΑΠΖ είναι ο ορισμός της αθέτησης. Ο Όμιλος και η Εταιρεία θεωρούν γεγονός αθέτησης όταν ο οφειλέτης είναι σε καθυστέρηση για περισσότερες από 90 ημέρες ή δεν είναι πιθανό να αποπληρώσει τις υποχρεώσεις του στον Όμιλο και την Εταιρεία λόγω οικονομικών δυσκολιών.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν τα ΑΠΖ σε συλλογική βάση για χαρτοφυλάκια απαιτήσεων από πελάτες με παρόμοια πιστωτικά χαρακτηριστικά. Ειδικότερα, ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτιμούν τις ΑΠΖ ομαδοποιώντας τις απαιτήσεις βάσει των κοινών χαρακτηριστικών κινδύνου και των ημερών καθυστέρησης.

Επιπλέον, ο Όμιλος και η Εταιρεία αξιολογούν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας, λαμβάνοντας υπόψη πληροφορίες που αφορούν το μέλλον. Οι πληροφορίες

που αφορούν το μέλλον ενσωματώνονται στο μοντέλο των ΑΠΖ μέσω της εξέτασης διάφορων εσωτερικών και εξωτερικών πηγών της πραγματικής οικονομικής πληροφορίας και των οικονομικών προβλέψεων.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν την σχετιζόμενη πρόβλεψη ζημίας σε κάθε ημερομηνία αναφοράς.

3.7.6. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Στα πλαίσια της διαχείρισης κινδύνου, η Εταιρεία χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των τιμών του αεροπορικού καυσίμου.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα περιλαμβάνουν συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps).

Τα χρησιμοποιούμενα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα θεωρούνται ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών με τα οποία η Εταιρεία διαχειρίζεται τους κινδύνους που προκαλούν μεταβολή στις ταμειακές ροές και προέρχονται από ένα στοιχείο του ενεργητικού ή μία υποχρέωση ή μία μελλοντική συναλλαγή και η μεταβολή αυτή θα επηρεάσει το αποτέλεσμα της χρήσης. Οι μεταβολές στην λογιστική αξία του αποτελεσματικού μέρους των μέσων αντιστάθμισης αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια σαν «Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών», ενώ το μέρος των αντισταθμιστικών μέσων που είναι μη αποτελεσματικό αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης.

Όταν ένα στοιχείο αντιστάθμισης ταμειακών ροών έχει σαν αποτέλεσμα την αναγνώριση ενός μη χρηματοοικονομικού στοιχείου, τότε η Εταιρεία μεταφέρει το αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών που έχει αναγνωρίσει απευθείας στο κόστος του μη χρηματοοικονομικού στοιχείου.

Όταν ένα στοιχείο αντιστάθμισης ταμειακών ροών εκπνεύσει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί χωρίς να αντικατασταθεί ή όταν ένα αντισταθμιζόμενο στοιχείο δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για την λογιστική αντιστάθμιση, κάθε σωρευτικό κέρδος ή ζημιά που υπάρχει στα ίδια κεφάλαια εκείνη την στιγμή παραμένει στα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται όταν η προσδοκώμενη συναλλαγή πραγματοποιηθεί. Εάν η σχετιζόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί, το ποσό μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

Επιπλέον η Εταιρεία καταγράφει και τεκμηριώνει, την αντισταθμιστική σχέση μεταξύ του αντισταθμιζόμενου στοιχείου και του μέσου αντιστάθμισης αναφορικά με την διαχείριση κινδύνου και την στρατηγική ανάληψης της συναλλαγής. Οι συναλλαγές αυτές αναμένεται να είναι αποτελεσματικές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις ταμειακές ροές των αντικείμενων αντιστάθμισης και εξετάζονται σε κάθε περίοδο αναφοράς, ή νωρίτερα αν κριθεί αναγκαίο, προκειμένου να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητά τους για τις περιόδους κατά τις οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί.

3.8. Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος συμπεριλαμβάνει τα άμεσα υλικά και, όπου συντρέχει περίπτωση, τα άμεσα εργατικά κόστη και τα αναλογούντα γενικά βιομηχανικά έξοδα που πραγματοποιούνται προκειμένου να φέρουν τα αποθέματα στην παρούσα τους θέση και κατάσταση. Το κόστος προσδιορίζεται με τη μέθοδο FIFO. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας αφαιρουμένων και των τυχόν εξόδων πώλησης.

3.9. Ταμειακά διαθέσιμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού ρίσκου.

3.10. Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει τις κοινές μετοχές του Ομίλου και της Εταιρείας. Οι κοινές μετοχές περιλαμβάνονται στα ίδια κεφάλαια.

Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης.

3.11. Τρέχων φόρος εισοδήματος

Ο τρέχων φόρος της τρέχουσας και προηγούμενων περιόδων αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στο βαθμό που δεν έχει ακόμα εξοφληθεί και ως απαίτηση στο βαθμό που τα ποσά από φορολογικές ζημιές ξεπερνούν το οφειλόμενο φόρο. Το όφελος που προκύπτει από τυχόν φορολογική ζημιά μπορεί να αναγνωρισθεί ως απαίτηση. Τα ποσά των φορολογικών υποχρεώσεων ή των περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να υπολογίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που θα ισχύουν το χρόνο πραγματοποίησής τους και έχουν θεσμοθετηθεί ή ουσιαστικά θεσμοθετηθεί την ημέρα σύνταξης της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.

3.12. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ως αναβαλλόμενες υποχρεώσεις αναγνωρίζονται οι προσωρινές διαφορές μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας. Υπάρχουν τρεις εξαιρέσεις στην αναγνώριση αναβαλλόμενης υποχρέωσης:

1. Υποχρεώσεις που προκύπτουν από την αρχική αναγνώριση της υπεραξίας.
2. Υποχρεώσεις που προκύπτουν από την αρχική αναγνώριση μιας απαίτησης ή υποχρέωσης, εκτός από επιχειρηματική συνένωση, όταν κατά το χρόνο της συναλλαγής δεν επηρέαζε ούτε τα λογιστικά ούτε τα φορολογικά αποτελέσματα.
3. Υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές, υποκαταστήματα, συγγενείς και με συμμετοχές σε κοινοπραξίες, αλλά μόνο στο βαθμό που η οικονομική οντότητα είναι σε θέση να ελέγξει το χρονικό σημείο της αναστροφής των προσωρινών διαφορών και είναι πιθανό ότι η αντιστροφή δεν θα συμβεί στο προβλεπόμενο μέλλον.

Ως αναβαλλόμενες απαιτήσεις αναγνωρίζονται οι προσωρινές διαφορές μεταξύ φορολογικής βάσης και λογιστικής αξίας, οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές προηγούμενων χρήσεων στο βαθμό που είναι πιθανό φορολογικά κέρδη να είναι διαθέσιμα ώστε να χρησιμοποιηθούν οι προσωρινές διαφορές, εκτός εάν οι αναβαλλόμενες απαιτήσεις προέρχονται από την αρχική αναγνώριση ενός περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης, εκτός από επιχειρηματική συνένωση, όταν κατά το χρόνο τη συναλλαγής δεν επηρέαζε ούτε τα λογιστικά ούτε τα φορολογικά αποτελέσματα.

Αναβαλλόμενες απαιτήσεις για εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές που προέρχονται από επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες, υποκαταστήματα και συμμετοχές σε κοινοπραξίες πρέπει να αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό οι προσωρινές διαφορές να αντιστραφούν στο προβλέψιμο μέλλον και τα φορολογικά κέρδη θα είναι διαθέσιμα για τη χρησιμοποίηση των προσωρινών διαφορών.

Το μεταφερόμενο ποσό των αναβαλλόμενων απαιτήσεων πρέπει να επανελέγχεται στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς και να μειώνεται κατά το ποσό που δεν είναι πλέον πιθανό να υπάρχουν επαρκή φορολογικά κέρδη ώστε να επιτρέψουν την ωφέλεια του συνόλου ή μέρους της αναβαλλόμενης απαίτησης να χρησιμοποιηθεί. Μια τέτοια μείωση θα πρέπει στη συνέχεια να αντιστραφεί στο βαθμό που γίνεται πιθανό ότι επαρκή φορολογικά κέρδη θα είναι διαθέσιμα.

Αναβαλλόμενο περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται και για αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές προηγούμενων χρήσεων αν και μόνο αν θεωρείται πιθανό ότι θα υπάρχουν επαρκή μελλοντικά φορολογικά κέρδη έναντι των οποίων θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι φορολογικές ζημιές.

Οι αναβαλλόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να ισχύουν στην περίοδο όπου η απαίτηση θα ρευστοποιηθεί ή η υποχρέωση θα τακτοποιηθεί, βάσει των φορολογικών συντελεστών που έχουν θεσμοθετηθεί ή ουσιαστικά θεσμοθετηθεί μέχρι το τέλος της περιόδου αναφοράς. Τα μεγέθη θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις προσδοκίες της Εταιρείας, κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς, ως προς τον τρόπο με τον οποίο το μεταφερόμενο ποσό των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων θα πραγματοποιηθεί ή θα τακτοποιηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις δεν προεξοφλούνται.

Ο τρέχων και ο αναβαλλόμενος φόρος πρέπει να αναγνωρίζονται ως έσοδο ή έξοδο και περιλαμβάνονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος της χρήσης, εκτός από τις περιπτώσεις που ο φόρος προκύπτει από:

1. Συναλλαγές ή γεγονότα που τα ποσά αναγνωρίζονται απευθείας στην Καθαρή Θέση.
2. Μια επιχειρηματική συνένωση που λογίζεται ως απόκτηση.

Αν ο φόρος αφορά ποσά που χρεώθηκαν ή πιστώθηκαν απευθείας στη Καθαρή Θέση, τότε και ο φόρος θα πιστωθεί ή θα χρεωθεί αντίστοιχα απευθείας στην Καθαρή Θέση.

Αν ο φόρος προκύπτει από μια επιχειρηματική συνένωση που λογίζεται ως απόκτηση, θα πρέπει να αναγνωριστεί ως μια αναγνωρίσιμη φορολογική απαίτηση ή υποχρέωση κατά τον προσδιορισμό της υπεραξίας την ημερομηνία απόκτησής της βάσει των ΔΠΧΑ 3 - Επιχειρηματικές Συνενώσεις.

Οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις πρέπει να συμψηφιστούν στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μόνο αν η εταιρεία έχει το νόμιμο δικαίωμα και την πρόθεση να τις συμψηφίσει.

Οι αναβαλλόμενες απαιτήσεις ή υποχρεώσεις πρέπει να συμψηφιστούν στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μόνο αν ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν το νόμιμο δικαίωμα να τις συμψηφίσει και επιβάλλονται από την ίδια φορολογική αρχή.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις μπορούν να συμψηφιστούν μόνο στην κατάσταση της χρηματοοικονομικής θέσης, αν η οικονομική οντότητα έχει το νομικό δικαίωμα να συμψηφίσει τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις με ποσά της αναβαλλόμενης φορολογίας τα οποία επιβάλλονται από την ίδια φορολογική αρχή για την ίδια οντότητα ή διαφορετικές οντότητες που προτίθενται να ρευστοποιήσει το περιουσιακό στοιχείο και να τακτοποιήσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

3.13. Παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν ως έξοδο στην περίοδο που αφορά, τις εισφορές που καταβάλλει στο πρόγραμμα καθορισμένων συνεισφορών για την παροχή υπηρεσιών των εργαζομένων την περίοδο αυτή. Οι εισφορές σε οργανισμούς συνταξιοδότησης (Ασφαλιστικά ταμεία) αντιμετωπίζονται όπως οι εισφορές σε προγράμματα καθορισμένων συνεισφορών.

Το κόστος των παροχών προσωπικού για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ετησίως με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method), από ανεξάρτητο αναλογιστή στο τέλος της κάθε περιόδου αναφοράς. Η υποχρέωση που εμφανίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης των καθορισμένων παροχών.

Οι συνιστώσες του κόστους καθορισμένων παροχών που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα (κέρδη ή ζημίες) είναι οι εξής:

- α) το κόστος τρέχουσας απασχόλησης των εργαζομένων για ένα επιπλέον έτος,
- β) ο καθαρός τόκος επί της υποχρέωσης, που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του επιτοκίου προεξόφλησης επί την καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών στην αρχή της περιόδου αναφοράς,
- γ) το κόστος παρελθούσης προϋπηρεσίας εξαιτίας τυχών αλλαγών ή περικοπών στα δεδομένα του προγράμματος και
- δ) τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από διακανονισμούς.

Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από αυξήσεις ή μειώσεις στην παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών λόγω μεταβολών στις αναλογιστικές παραδοχές και προσαρμογών βάση της προϋπηρεσίας, αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα.

3.14. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα παρελθοντικών γεγονότων, είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης και το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Οι προβλέψεις επιμετρούνται στην καλύτερη δυνατή εκτίμηση στην οποία καταλήγει η Διοίκηση σε ότι αφορά στο κόστος που θα προκύψει για τον διακανονισμό της υποχρέωσης.

3.15. Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων καυσίμων σε αεροπορικές εταιρείες και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, εκπτώσεις και επιστροφές. Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

3.15.1. Πώληση πετρελαιοειδών προϊόντων

Αναγνώριση

Στις χονδρικές πωλήσεις πετρελαιοειδών προϊόντων το έσοδο αναγνωρίζεται σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, κατά την οποία ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο των μεταβιβαζόμενων προϊόντων, η οποία είναι όταν τα προϊόντα παραδίδονται σύμφωνα με την σύμβαση που έχει συνταχθεί και υπογραφεί μεταξύ των αντισυμβαλλομένων. Μετά την παράδοση των προϊόντων, ο αγοραστής έχει την ικανότητα να ορίσει την χρήση και να αποκομίσει ουσιαστικά όλα τα υπολειπόμενα οφέλη που απορρέουν από τα προϊόντα αυτά, είτε μεταπωλώντας τα στους τελικούς καταναλωτές είτε μέσω της εσωτερικής ανάλωσης αυτών για την παραγωγή προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών. Η Εταιρεία και ο Όμιλος αναγνωρίζουν μια εμπορική απαίτηση όταν τα προϊόντα παραδίδονται στο πελάτη, δεδομένου ότι την χρονική αυτή στιγμή το δικαίωμα σε αντάλλαγμα γίνεται ανεπιφύλακτο, καθώς απαιτείται μόνο η πάροδος του χρόνου προκειμένου να καταστεί απαιτητή η πληρωμή του εν λόγω ανταλλάγματος.

Επιμέτρηση

Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται είναι το ποσό που έχει επιμεριστεί στην αντίστοιχη συμβατική υποχρέωση που εκπληρώθηκε, με βάση το αντίτιμο που αναμένουν να λάβουν ο Όμιλος και η Εταιρεία σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Απεικόνιση

Εμπορικές απαιτήσεις

Εμπορική απαίτηση είναι το δικαίωμα του Ομίλου και της Εταιρείας σε αντάλλαγμα το οποίο είναι ανεπιφύλακτο. Ένα δικαίωμα σε αντάλλαγμα θεωρείται ανεπιφύλακτο εάν απαιτείται μόνο η πάροδος του χρόνου προκειμένου να καταστεί απαιτητή η πληρωμή του εν λόγω ανταλλάγματος. Ο Όμιλος και η Εταιρεία αντιμετωπίζουν λογιστικά τις εμπορικές απαιτήσεις απαίτηση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 (βλέπε Σημείωση 21).

Συμβατικό περιουσιακό στοιχείο

Συμβατικό περιουσιακό στοιχείο είναι το δικαίωμα του Ομίλου και της Εταιρείας σε αντάλλαγμα έναντι αγαθών ή υπηρεσιών τα οποία ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν μεταβιβάσει στους πελάτες τους. Όταν ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτελούν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις μεταβιβάζοντας αγαθά ή υπηρεσίες σε πελάτη προτού ο πελάτης πληρώσει το αντάλλαγμα ή προτού καταστεί απαιτητή η πληρωμή, ο Όμιλος και η Εταιρεία απεικονίζουν τη σύμβαση ως συμβατικό περιουσιακό στοιχείο. Ο Όμιλος και η Εταιρεία αξιολογούν ένα συμβατικό περιουσιακό στοιχείο για απομείωση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9.

Συμβατική υποχρέωση

Συμβατική υποχρέωση είναι η υποχρέωση του Ομίλου και της Εταιρείας να μεταβιβάσουν στους πελάτες τους αγαθά ή υπηρεσίες για τα οποία ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν λάβει αντάλλαγμα (ή είναι απαιτητό ένα ποσό του ανταλλάγματος) από τον πελάτη. Όταν ο πελάτης καταβάλει αντάλλαγμα ή ο Όμιλος και η Εταιρεία διατηρούν δικαίωμα επί ενός ποσού ανταλλάγματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο (ήτοι εισπρακτέο), προτού ο Όμιλος και η Εταιρεία μεταβιβάσουν το αγαθό ή την υπηρεσία στον πελάτη, ο Όμιλος και η Εταιρεία απεικονίζουν τη σύμβαση ως συμβατική υποχρέωση όταν η πληρωμή πραγματοποιείται ή καθίσταται απαιτητή (όποιο από τα δύο ισχύει πρώτο).

3.15.2. Έσοδα από παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται την περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες, με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της παρεχόμενης υπηρεσίας σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

3.15.3. Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο και κατανέμει την έκπτωση σαν έσοδο από τόκους.

3.15.4. Μερίσματα

Τα μερίσματα λογίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

3.16. Διανομή μερισμάτων

Διανομή μερίσματος αναγνωρίζεται ως υποχρέωση όταν η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

3.17. Αναταξινομήσεις Κονδυλίων

Έγιναν μερικές αναταξινομήσεις κονδυλίων σε κονδύλια της “Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων” της προηγούμενης συγκριτικής χρήσης 2018, ώστε αυτά να καταστούν συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα της τρέχουσας χρήσης. Οι αναταξινομήσεις αυτές αφορούν στις κατηγορίες “Κύκλος εργασιών” (Όμιλος: €8,6 εκ, Εταιρεία: €8,6 εκ), “Κόστος πωληθέντων” (Όμιλος: €7,9 εκ, Εταιρεία: €7,9 εκ), και συνολικά στα “Μεικτά αποτελέσματα” (Όμιλος: (€0,7) εκ, Εταιρεία: (€0,7) εκ). Οι αναταξινομήσεις αυτές δεν είχαν καμία επίδραση στα Καθαρά Αποτελέσματα και στα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου ή της Εταιρείας.

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία προβαίνουν σε εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη των μελλοντικών γεγονότων. Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στους επόμενους 12 μήνες έχουν ως εξής:

4.1. Φόρος εισοδήματος

Απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενη φορολογία διότι υπάρχουν συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν, όπως αυτοί (οι μελλοντικοί φορολογικοί συντελεστές) είναι γνωστοί κατά την ημερομηνία σύνταξης του ισολογισμού. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση και επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού. Με βάση τα παραπάνω, είναι φανερό ότι η ακρίβεια της εκτίμησης της αναβαλλόμενης φορολογίας, εξαρτάται από σειρά παραγόντων που είτε βρίσκονται εκτός ελέγχου του Ομίλου και της Εταιρείας (π.χ. μεταβολή φορολογικών συντελεστών, μεταβολές στη φορολογική νομοθεσία που ενδεχομένως επηρεάζουν τη φορολογική βάση των περιουσιακών στοιχείων, ή τις κατηγορίες των προσωρινών διαφορών), είτε βασίζονται σε προβλέψεις για την μελλοντική πορεία της επιχείρησης που εξ ορισμού ενέχουν σημαντικό κίνδυνο. Η αναβαλλόμενη φορολογία επανεκτιμάται σε κάθε ημερομηνία κλεισίματος ισολογισμού και τυχόν ζημίες απομείωσης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της αντίστοιχης χρήσης.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν υποχρεώσεις από φόρους στο έτος αναφοράς. Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της χρήσης.

4.2. Συνταξιοδοτικά προγράμματα

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών βασίζεται σε ένα αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών, όπως το επιτόκιο προεξόφλησης για τον υπολογισμό του κόστους παροχής.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία καθορίζουν το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να απαιτηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του επιτοκίου προεξόφλησης, ο Όμιλος και η Εταιρεία χρησιμοποιούν το επιτόκιο του 0,80%.

Οι λοιπές παραδοχές που έχουν χρησιμοποιηθεί παρουσιάζονται στη Σημείωση 26.

4.3. Επίδικες Υποθέσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν πρόβλεψη για επίδικες υποθέσεις βάσει των στοιχείων από τη Νομική Υπηρεσία της. Την 31 Δεκεμβρίου 2019 η Νομική Υπηρεσία του Ομίλου και της Εταιρείας εκτιμούν πως δεν υπάρχει κάποια υπόθεση για την οποία να χρειάζεται να σχηματιστεί πρόβλεψη, εκτός της πρόβλεψης που έχει ήδη σχηματιστεί σε προηγούμενες χρήσεις.

5. Κύκλος εργασιών

Η ανάλυση του κύκλου εργασιών είναι ως κάτωθι:

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	1/1 -	1/1 -	1/1 -	1/1 -
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2018</u>	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2018</u>
Εμπορευμάτων	327.415.931	351.990.459	315.635.246	344.789.203
Υπηρεσιών	8.610.632	8.564.173	8.610.632	8.564.173
Σύνολο	336.026.563	360.554.632	324.245.878	353.353.376

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει μία ανάλυση των πωλήσεων ανά γεωγραφική αγορά (εσωτερικό – εξωτερικό):

Ποσά σε Ευρώ	1/1 -	1/1 -	1/1 -	1/1 -
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Πωλήσεις εσωτερικού	115.641.904	144.299.668	115.641.920	144.295.011
Πωλήσεις εξωτερικού	220.384.659	216.254.964	208.603.958	209.058.365
Σύνολο	336.026.563	360.554.632	324.245.878	353.353.376

Οι πωλήσεις εξωτερικού αφορούν σε πωλήσεις καυσίμων σε αεροπορικές εταιρείες εξωτερικού, που πραγματοποιούν πτήσεις στην Ελλάδα καθώς και στα έσοδα από την «Shell & MOH Aviation Fuels Bulgaria» που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό.

6. Έξοδα ανά κατηγορία

Ποσά σε Ευρώ	Σημείωση	Όμιλος		Εταιρεία	
		1/1 -	1/1 -	1/1 -	1/1 -
		31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Παροχές σε εργαζομένους	7	778.804	798.844	778.804	798.844
Αποσβέσεις ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	14	13.220	11.850	13.220	11.850
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	15	28.744	23.513	7.643	8.878
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης	16	257.748	-	257.748	-
Προμήθειες πωλήσεων		670.562	638.327	642.990	619.238
Μεταφορικά		9.780.945	9.999.879	9.341.102	9.756.826
Έξοδα εξυπηρέτησης αεροδρομίων		7.915.145	7.309.460	7.541.658	7.074.053
Αμοιβές & έξοδα τρίτων		1.483.510	1.521.188	1.325.400	1.356.519
Λοιπά		448.242	653.765	439.445	648.899
Σύνολο		21.376.921	20.956.826	20.348.010	20.275.107

Κατανομή ανά λειτουργία:	1/1 -	1/1 -	1/1 -	1/1 -
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Κόστος πωληθέντων	7.986.287	7.868.461	7.986.287	7.868.461
Έξοδα διάθεσης	12.396.003	12.159.431	11.523.472	11.638.959
Έξοδα διοίκησης	994.631	928.934	838.251	767.687
Σύνολο	21.376.921	20.956.826	20.348.010	20.275.107

Στις αμοιβές και έξοδα τρίτων του Ομίλου και της Εταιρείας περιλαμβάνονται και αμοιβές των νόμιμων ελεγκτών συνολικού ποσού € 77.200 (31.12.18: € 68.500), που αφορούν παροχή υπηρεσιών ελεγκτικής φύσης.

7. Παροχές σε εργαζομένους

Ποσά σε Ευρώ	Όμιλος		Εταιρεία	
	1/1 -	1/1 -	1/1 -	1/1 -
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Μισθοί και ημερομίσθια	460.945	454.637	460.945	454.637
Εργοδοτικές εισφορές	137.621	126.929	137.621	126.929
Λοιπές εργοδοτικές παροχές και έξοδα	46.416	41.335	46.416	41.335
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	8.822	14.763	8.822	14.763
Προβλέψεις έκτακτων αμοιβών προσωπικού	125.000	161.180	125.000	161.180
Σύνολο	778.804	798.844	778.804	798.844

8. Λοιπά έσοδα

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018
Έσοδα προμηθειών	93.112	88.133	93.112	88.133
Σύνολο	93.112	88.133	93.112	88.133

9. Λοιπά κέρδη/ (ζημιές)

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) από παράγωγα	-	(74.375)	-	(74.375)
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	234.020	(243.666)	285.160	(257.023)
Λοιπά	(6.455)	(38.853)	(6.455)	(38.882)
Σύνολο	227.565	(356.894)	278.705	(370.280)

10. Χρηματοοικονομικά έξοδα

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018
Τόκοι και συναφή έξοδα	59.742	33.527	13.872	16.254
Έξοδα Εγγυητικών επιστολών	89.525	66.813	86.573	66.061
Τόκοι χρηματοδοτικών μισθώσεων	14.506	-	14.506	-
Σύνολο	163.773	100.340	114.951	82.316

11. Έσοδα από επενδύσεις & συμμετοχές

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018
Έσοδα τόκων	267	127	267	127
Έσοδα από μερίσματα	-	-	905.765	757.099
Κέρδη από συγγενείς εταιρείες	1.055.209	980.252	-	-
Σύνολο	1.055.478	980.379	906.032	757.226

Τα Κέρδη από Συγγενείς Εταιρείες ποσού € 1.055.209 χιλιάδων αφορούν την αναλογία του Ομίλου επί των χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων των ενοποιούμενων με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης εταιρειών «Gissco A.E.» και «Safco A.E.». Το αντίστοιχο ποσό για την χρήση του 2018 ανήλθε σε € 980.252.

12. Φόρος εισοδήματος

Ποσά σε Ευρώ	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	1/1 -	1/1 -	1/1 -	1/1 -
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Φόρος εισοδήματος τρέχουσας χρήσης	3.209.086	3.619.890	3.209.086	3.619.890
Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων	52.998	51.412	52.998	51.412
Τέλος επιτηδεύματος	-	11.700	-	11.700
Φόρος κεφαλαιοποίησης αποθεματικών				
Αναβαλλόμενος φόρος	119.294	(97.831)	119.294	(97.831)
Σύνολο	3.381.378	3.585.171	3.381.378	3.585.171

Ο φόρος εισοδήματος για τη χρήση 2019 σύμφωνα με τον Ν. 4646/2019 (ΦΕΚ 201/Α/12.12.2019) υπολογίστηκε προς 24% ενώ για τη χρήση 2018 σύμφωνα με τον Ν. 4334/2015 (ΦΕΚ Α'80/16.07.2015) υπολογίστηκε προς 29% επί του φορολογητέου κέρδους.

Ο φόρος εισοδήματος της χρήσης προκύπτει αφού υπολογιστούν πάνω στο λογιστικό κέρδος οι κατωτέρω φορολογικές επιδράσεις:

Ποσά σε Ευρώ	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	1/1 -	1/1 -	1/1 -	1/1 -
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Κέρδη προ φόρων	14.476.769	13.003.276	14.762.448	13.056.337
Φόρος υπολογισμένος με βάση ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές	3.542.987	3.770.950	3.542.987	3.786.338
Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων	52.998	51.412	52.998	51.412
Τέλος επιτηδεύματος	-	11.700	-	11.700
Φόρος που αναλογεί σε έξοδα μη εκπεστέα φορολογικά	6.043	11.418	6.043	11.418
Φόρος που αναλογεί σε απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα	(217.383)	(219.559)	(217.383)	(219.559)
Λοιπά	(3.267)	(40.750)	(3.267)	(56.138)
Σύνολο	3.381.378	3.585.171	3.381.378	3.585.171

Για τις χρήσεις 2011 και εφεξής η Εταιρεία εφαρμόζει τις διατάξεις του άρθρου 17 του Νόμου 3842/2010 (ΠΟΛ.1159/2013) και του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013, σύμφωνα με τα οποία, η Εταιρεία υπόκειται σε φορολογικό έλεγχο από τον Νόμιμο Ελεγκτή της. Για τις χρήσεις μέχρι και 2013 έχουν επέλθει οι νόμιμες προθεσμίες παραγραφής για έλεγχο από τις φορολογικές αρχές.

13. Μερίσματα

Τα μερίσματα των μετόχων προτείνονται από τη διοίκηση στο τέλος κάθε χρήσης και τελούν υπό την έγκριση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων που έλαβε χώρα στις 30 Ιουλίου του 2019 ενέκρινε την διανομή του υπόλοιπου μερίσματος από τα κέρδη του 2018 συνολικού ποσού € 9.000.000 (είχε ήδη διανεμηθεί προμερίσμα στο 2018 ποσού € 4.100.000).

Επιπρόσθετα, το Διοικητικό Συμβούλιο στις 25 Οκτωβρίου 2019 ενέκρινε τη διανομή προμερίσματος από τα κέρδη του 2019, συνολικού ποσού € 4.800.000 (31.12.2018: € 4.100.000). Η καταβολή του προμερίσματος πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2019.

14. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Η κίνηση των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου κατά την χρήση 1/1/2018 – 31/12/2018 και κατά την χρήση 1/1/2019 – 31/12/2019 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Όμιλος <i>Ποσά σε Ευρώ</i>	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	28.652	208.694	104.691	342.037
Προσθήκες	-	-	-	39.402	39.402
Ανακατανομές	-	-	7.402	(112.093)	(104.691)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	28.652	216.096	32.000	276.748
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	28.652	216.096	32.000	276.748
Προσθήκες	14.400	-	3.814	29.790	48.004
Ανακατανομές	-	-	4.000	(4.000)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	14.400	28.652	223.910	57.790	324.752
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	25.913	62.243	-	88.156
Αποσβέσεις	-	183	11.667	-	11.850
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	26.096	73.910	-	100.006
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	26.096	73.910	-	100.006
Αποσβέσεις	100	183	12.937	-	13.220
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	100	26.279	86.847	-	113.226
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	-	2.556	142.186	32.000	176.742
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	14.300	2.373	137.063	57.790	211.526

Η κίνηση των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας κατά την χρήση 1/1/2018 – 31/12/2018 και κατά την χρήση 1/1/2019 – 31/12/2019 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Εταιρεία <i>Ποσά σε Ευρώ</i>	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	28.652	208.694	-	237.346
Προσθήκες	-	-	-	11.402	11.402
Ανακατανομές	-	-	7.402	(7.402)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	28.652	216.096	4.000	248.748
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	28.652	216.096	4.000	248.748
Προσθήκες	14.400	-	3.814	29.790	48.004
Πωλήσεις	-	-	4.000	(4.000)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	14.400	28.652	223.910	29.790	296.752
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	25.913	62.243	-	88.156
Αποσβέσεις	-	183	11.667	-	11.850
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	26.096	73.910	-	100.006
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	26.096	73.910	-	100.006
Αποσβέσεις	100	183	12.937	-	13.220
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	100	26.279	86.847	-	113.226
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	-	2.556	142.186	4.000	148.742
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	14.300	2.373	137.063	29.790	183.526

15. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας αποτελούνται από προγράμματα λογισμικού. Η κίνηση των άυλων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την χρήση 1/1/2018 – 31/12/2018 και κατά την χρήση 1/1/2019 – 31/12/2019 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Ποσά σε Ευρώ	Όμιλος	Εταιρεία
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	78.644	78.644
Προσθήκες	56.425	-
Ανακατομές	104.691	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	239.760	78.644
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	239.760	78.644
Προσθήκες	-	-
Ανακατομές	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	239.760	78.644
Συσσωρευμένες αποσβέσεις		
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	55.833	55.833
Αποσβέσεις	23.513	8.878
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	79.346	64.711
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	79.346	64.711
Αποσβέσεις	28.744	7.643
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	108.090	72.354
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	160.414	13.933
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	131.670	6.290

16. Δικαιώματα χρήσης παγίων

Η κίνηση των δικαιωμάτων χρήσης παγίων του Ομίλου κατά την περίοδο 1/1/2019 – 31/12/2019 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Όμιλος	Οικόπεδα κτίρια	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Σύνολο
Ποσά σε Ευρώ				
Κόστος				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	66.785	802.954	56.950	926.689
Προσθήκες	896	-	-	896
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	67.681	802.954	56.950	927.585
Συσσωρευμένες αποσβέσεις				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	-	-	-
Αποσβέσεις	44.695	194.220	18.833	257.748
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	44.695	194.220	18.833	257.748
Αναπόσβεστη αξία την 1 Ιανουαρίου 2019	66.785	802.954	56.950	926.689
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	22.986	608.734	38.117	669.837

Η κίνηση των δικαιωμάτων χρήσης παγίων της Εταιρείας κατά την κατά την περίοδο 1/1/2019 – 31/12/2019 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Εταιρεία	Οικόπεδα κτίρια	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Σύνολο
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>				
Κόστος				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	66.785	802.954	56.950	926.689
Προσθήκες	896	-	-	896
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	67.681	802.954	56.950	927.585
Συσσωρευμένες αποσβέσεις				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	-	-	-
Αποσβέσεις	44.695	194.220	18.833	257.748
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	44.695	194.220	18.833	257.748
Αναπόσβεστη αξία την 1 Ιανουαρίου 2019	66.785	802.954	56.950	926.689
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	22.986	608.734	38.117	669.837

Ο Όμιλος και η Εταιρεία μισθώνουν κτίρια με σκοπό την στέγαση των διοικητικών του μονάδων, εγκαταστάσεις με σκοπό τη αποθήκευση καυσίμων καθώς επίσης και επιβατικά αυτοκίνητα για την εξυπηρέτηση του διοικητικού προσωπικού του.

17. Συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες

Οι Συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες του Ομίλου είναι οι ακόλουθες:

Επωνυμία	Έδρα	Ποσοστό συμμετοχής	Αντικείμενο Δραστηριότητας	Μέθοδος Ενοποίησης	Σχέση Συμμετοχής
N FUELS BULGARIA EOOD	ΣΟΦΙΑ, ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100%	ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ	Ολική	Άμεση
AVIATION FUELS CYPRUS LTD	ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΚΥΠΡΟΣ	100%	ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ	Ολική	Άμεση
GISSCO A.E.	ΕΛΛΗΝΙΚΟ, ΑΤΤΙΚΗ	50%	ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ	Καθαρή Θέση	Άμεση
SAFCO A.E.	ΣΠΑΤΑ, ΑΤΤΙΚΗ	33%	ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΣΠΑΤΩΝ	Καθαρή Θέση	Άμεση

Τα ποσά με τα οποία είναι εκφρασμένες οι αξίες των συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες του Ομίλου είναι τα ακόλουθα :

Επωνυμία	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
<i>Ποσά σε Ευρώ</i>				
SHELL & MOH AVIATION FUELS BULGARIA EOOD	-	-	307.000	307.000
SHELL & MOH AVIATION FUELS CYPRUS LTD	-	-	37.000	23.000
GISSCO A.E.	1.478.304	2.043.861	936.415	1.982.175
SAFCO A.E.	1.402.349	887.347	1.585.760	740.000
Σύνολο	2.880.653	2.931.208	2.866.175	3.052.175

18. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Οι κυριότερες απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία που λογιστικοποιήθηκαν, καθώς και οι κινήσεις τους κατά την διάρκεια των χρήσεων 2019 και 2018 είναι οι εξής:

Ποσά σε Ευρώ	Όμιλος			Εταιρεία		
	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	Χρέωση/ (πίστωση) στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	Χρέωση/ (πίστωση) στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019
Αναβαλλόμενη φορολογία από:						
Διαφορά φορολογικής και λογιστικής βάσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων	(11.299)	(5.304)	(16.603)	(16.603)	(166.305)	(182.908)
Αποζημιώσεις αποχώρησης και συνταξιοδοτικό πρόγραμμα προσωπικού	77.669	(1.277)	76.392	76.392	(3.343)	73.049
Λοιπές προσωρινές διαφορές μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης	76.806	104.412	181.218	181.218	50.354	231.572
Σύνολο λογιστικής	143.176	97.831	241.007	241.007	(119.294)	121.713

Ποσά σε Ευρώ	Όμιλος			Εταιρεία		
	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	Χρέωση/ (πίστωση) στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	Χρέωση/ (πίστωση) στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019
Αναβαλλόμενη φορολογία από:						
Διαφορά φορολογικής και λογιστικής βάσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων	(11.299)	(5.304)	(16.603)	(16.603)	(166.305)	(182.908)
Αποζημιώσεις αποχώρησης και συνταξιοδοτικό πρόγραμμα προσωπικού	77.669	(1.277)	76.392	76.392	(3.343)	73.049
Λοιπές προσωρινές διαφορές μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης	76.806	104.412	181.218	181.218	50.354	231.572
Σύνολο λογιστικής	143.176	97.831	241.007	241.007	(119.294)	121.713

Στις λοιπές προσωρινές διαφορές μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης συμπεριλαμβάνεται κυρίως αναβαλλόμενη φορολογία από αποτιμήσεις παραγώγων, φορολογική αναμόρφωση προηγούμενων χρήσεων, προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις, και από λοιπές βραχυπρόθεσμες προβλέψεις.

Παρακάτω είναι η ανάλυση του υπολοίπου της αναβαλλόμενης φορολογίας πριν τον συμψηφισμό για λόγους παρουσίασης:

Ποσά σε Ευρώ	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:	(235.193)	(76.834)	(235.193)	(76.834)
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:	356.906	317.841	356.906	317.841
Σύνολο	121.713	241.007	121.713	241.007

19. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Ποσά σε Ευρώ	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	114.624	113.918	114.624	113.918
Σύνολο	114.624	113.918	114.624	113.918

Οι Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις αφορούν κυρίως απαιτήσεις από εταιρείες του Ομίλου, για αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης.

20. Αποθέματα

Ποσά σε Ευρώ	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Εμπορεύματα	3.209.960	2.419.468	2.699.045	2.282.428
Σύνολο	3.209.960	2.419.468	2.699.045	2.282.428

Σημειώνεται ότι τα αποθέματα κατά το κλείσιμο της χρήσης αποτιμώνται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ της αξίας κτήσης τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους. Δεν προέκυψε ανάγκη προσαρμογής.

Το κόστος των αποθεμάτων που αναγνωρίστηκε σαν έξοδο στο κόστος πωληθέντων κατά την τρέχουσα και προηγούμενη χρήση ήταν για το 2019 € 303.173.617 και για το 2018 € 329.223.929 (Εταιρεία: το 2019 € 291.958.859 και για το 2018 € 322.432.816).

21. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

Οι πελάτες και οι λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31/12/2019, αποτελούνται κυρίως από απαιτήσεις από την πώληση αγαθών και παροχή υπηρεσιών.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατέχουν τους πελάτες και τις λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις με στόχο την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών, ως εκ τούτου τις επιμετρά στο αποσβενόμενο κόστος εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι πελάτες και οι λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις που είναι άτοκες, εμφανίζονται στην ονομαστική αξία τους, απομειωμένες κατά τα εκτιμώμενα μη ανακτήσιμα ποσά, ενώ εκείνα με σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους.

Ακολουθεί ανάλυση πελατών και λοιπών βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων:

Ποσά σε Ευρώ	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Πελάτες	7.658.247	8.209.077	6.463.557	7.464.061
Μείον: Προβλέψεις επισφάλειας πελατών	-	(341.232)	-	(341.232)
Τελικές εμπορικές απαιτήσεις	7.658.247	7.867.845	6.463.557	7.122.829
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη (σημ.32)	113.350	30.785	113.350	30.785
ΦΠΑ εισπρακτέο	1.387.169	1.404.338	976.260	1.155.213
Συμβατικό περιουσιακό στοιχείο	5.257.104	4.014.101	5.257.104	4.014.101
Λοιπές απαιτήσεις	5.318.403	2.024.074	715.640	429.438
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς χρεώστες	(339.344)	-339.344	(339.344)	(339.344)
Προπληρωθέντα έξοδα	50.314	112.299	28.937	93.641
Σύνολο	19.445.243	15.114.098	13.215.504	12.506.663

Οι πελάτες και λοιπές απαιτήσεις αναλύονται στα εξής νομίσματα:

Ποσά σε Ευρώ	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ευρώ (EUR)	7.530.293	6.271.436	7.529.421	6.270.769
Δολλάριο (USD)	6.880.773	6.980.910	5.686.083	6.235.894
Λοιπά	5.034.177	1.861.753	-	-
Σύνολο	19.445.243	15.114.098	13.215.504	12.506.663

Εντός του κονδυλίου «Λοιπά» περιλαμβάνονται απαιτήσεις της θυγατρικής εταιρείας SHELL & MOH AVIATION FUELS BULGARIA EOOD που το λειτουργικό της νόμισμα δεν είναι ευρώ.

Η μέση πιστωτική περίοδος που προκύπτει από την πώληση αγαθών για τον Όμιλο είναι 8 ημέρες και για το 2018 ήταν 7 ημέρες. Αντίστοιχα για την Εταιρεία η μέση πιστωτική περίοδος είναι 7 ημέρες, ενώ για το 2018 ήταν 7 ημέρες.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία, δεδομένης της εφαρμογής της απλοποιημένης προσέγγισης του ΔΠΧΑ 9, υπολογίζουν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές πάντοτε σε ποσό που αντιπροσωπεύει υστερήσεις ταμειακών ροών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων τους σταθμισμένες με το κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Κατά συνέπεια αυτού οι απαιτήσεις από πελάτες και οι λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις ταξινομούνται είτε στο στάδιο 2, είτε στο στάδιο 3.

Στο Στάδιο 3 ταξινομούνται απαιτήσεις συνολικού ποσού € 339.344 ενώ το υπόλοιπο των απαιτήσεων ταξινομείται στο Στάδιο 2.

Η μέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βασίζεται σε συγκεκριμένους παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου (δηλ. πιθανότητα αθέτησης (Probability of Default-PD), ζημιά σε περίπτωση αθέτησης (Loss Given Default-LGD)) οι οποίοι υπολογίζονται κατόπιν ανάλυσης ιστορικών δεδομένων, των υφιστάμενων συνθηκών της αγοράς καθώς και μελλοντικών εκτιμήσεων που εκτελούνται στο τέλος της εκάστοτε περιόδου αναφοράς.

Κίνηση της πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις:

Ποσά σε Ευρώ	Όμιλος	Εταιρεία
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	680.576	680.576
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	680.576	680.576
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	680.576	680.576
Διαγραφή εισπρακτέων μέσα στη χρήση	(341.232)	(341.232)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	339.344	339.344

22. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αποτελούνται από βραχυπρόθεσμες καταθέσεις. Η λογιστική αξία των ταμειακών διαθεσίμων προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Ποσά σε Ευρώ	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Διαθέσιμα σε τράπεζες	11.888.449	12.158.176	11.874.165	12.068.532
Σύνολο	11.888.449	12.158.176	11.874.165	12.068.532

Τα ταμειακά διαθέσιμα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται στα εξής νομίσματα όπως παρακάτω:

Ποσά σε Ευρώ	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ευρώ	11.798.589	9.574.154	11.796.661	9.543.900
Δολλάριο ΗΠΑ	87.715	2.529.515	77.505	2.524.632
Λοιπά	2.145	54.507	-	-
Σύνολο	11.888.449	12.158.176	11.874.165	12.068.532

Εντός του κονδυλίου «Λοιπά» περιλαμβάνονται ταμειακά διαθέσιμα της θυγατρικής εταιρείας SHELL & MOH AVIATION FUELS BULGARIA EOOD στο τοπικό νόμισμα (Λεέβ Βουλγαρίας).

23. Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2019 ανέρχεται σε € 7.547.000 και διαιρείται σε 754.700 μετοχές ποσού € 10 εκάστη.

24. Αποθεματικά

Όμιλος <i>Ποσά σε Ευρώ</i>	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	1.960.571	383.347	2.343.918
Μεταφορά	469.252	-	469.252
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	2.429.823	383.347	2.813.170
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	2.429.823	383.347	2.813.170
Μεταφορά	85.844	-	85.844
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	2.515.667	383.347	2.899.014

Εταιρεία <i>Ποσά σε Ευρώ</i>	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	1.960.571	383.347	2.343.918
Μεταφορά	469.252	-	469.252
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	2.429.823	383.347	2.813.170
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	2.429.823	383.347	2.813.170
Μεταφορά	85.844	-	85.844
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	2.515.667	383.347	2.899.014

(α) Τακτικό αποθεματικό

Το Τακτικό Αποθεματικό σχηματίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας (4548/2018, άρθρα 158 και 159) κατά την οποία ποσό τουλάχιστον ίσο με το 5% των ετησίων καθαρών (μετά φόρων) κερδών, είναι υποχρεωτικό να μεταφερθεί στο Τακτικό Αποθεματικό μέχρι το ύψος του να φθάσει το ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών μετά από απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, και ως εκ τούτου δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο.

(β) Αφορολόγητα αποθεματικά

Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων

Παρακολουθούνται τα αποθεματικά που σχηματίζονται από καθαρά κέρδη, τα οποία με βάση ειδικές διατάξεις αναπτυξιακών νόμων, που ισχύουν κάθε φορά, δεν φορολογούνται, γιατί χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση νέου πάγιου παραγωγικού εξοπλισμού. Δηλαδή, σχηματίζονται από καθαρά κέρδη για τα οποία δεν υπολογίζεται και δεν καταβάλλεται φόρος.

Αποθεματικά από απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα και από έσοδα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο

Περιλαμβάνεται το μέρος των αδιανέμητων καθαρών κερδών κάθε χρήσης που προέρχεται από απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα και από έσοδα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

Τα ανωτέρω αποθεματικά μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν και να διανεμηθούν (αφού ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί που μπορεί να ισχύουν κάθε φορά) με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης ή διανομής υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

25. Μισθώσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρεία ως μισθωτές

Οι κινήσεις των δικαιωμάτων χρήσης παγίων της Εταιρείας και του Ομίλου παρουσιάζονται αναλυτικά στη Σημείωση 16.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις μισθώσεων και η κίνηση τους για την χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019, για τον Όμιλο και την Εταιρεία:

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	Όμιλος	Εταιρεία
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	926.689	926.689
Προσθήκες μισθώσεων	896	896
Τόκοι	14.506	14.506
Πληρωμές	(264.213)	(264.213)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	677.878	677.878

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	Όμιλος 31/12/2019	Εταιρεία 31/12/2019
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	228.211	228.211
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	449.667	449.667
Σύνολο υποχρεώσεων μισθώσεων	677.878	677.878

Οι μισθώσεις είναι αποπληρωτέες ως ακολούθως:

Άμεσα ή εντός ενός έτους	228.211	228.211
Εντός του δεύτερου έτους	215.615	215.615
Από 3 έως και 5 χρόνια	242.558	242.558
Μείον: Προεξοφληση	(8.506)	(8.506)
Σύνολο υποχρεώσεων μισθώσεων	677.878	677.878

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων για την Εταιρεία και τον Όμιλο παρουσιάζονται στους ακόλουθους πίνακες:

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	Όμιλος	Εταιρεία
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης	257.748	257.748
Τόκοι μισθώσεων	14.506	14.506
Έξοδα βραχυχρόνιων μισθώσεων	162.448	162.448
Σύνολο	434.702	434.702

26. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Για τον υπολογισμό των υποχρεώσεων της Εταιρείας προς τους εργαζομένους της αναφορικά με τη μελλοντική καταβολή παροχών ανάλογα με το χρόνο της προϋπηρεσίας τους, διενεργήθηκε αναλογιστική μελέτη. Η υποχρέωση προσμετράται και απεικονίζεται κατά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση το αναμενόμενο να καταβληθεί δεδουλευμένο δικαίωμα του κάθε εργαζομένου. Το ποσό του δεδουλευμένου δικαιώματος παρουσιάζεται προεξοφλούμενο στην παρούσα αξία του σε σχέση με το προβλεπόμενο χρόνο καταβολής του.

Επίσης, η Εταιρεία έχει την υποχρέωση, σύμφωνα με τον Ν. 2112/20, για αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα από την ισχύουσα εργατική νομοθεσία.

Οι πιο πρόσφατες αναλογιστικές εκτιμήσεις της υποχρέωσης για την αποζημίωση του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης, έγιναν την 31^η Δεκεμβρίου 2019, καθώς και την προηγούμενη χρήση από ανεξάρτητο εγκεκριμένο αναλογιστή. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών και τα συναφή κόστη τρεχουσών και παραχθειςών υπηρεσιών υπολογίστηκαν με τη μέθοδο «projected unit credit method».

Την 31.12.2019 οι θυγατρικές εταιρείες δεν απασχολούσαν μόνιμο προσωπικό.

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για λογιστικούς σκοπούς είναι οι εξής:

	31/12/2019	31/12/2018
Κύριες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν:		
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,80%	1,60%
Πληθωρισμός	1,70%	1,75%
Αύξηση αποδοχών προσωπικού	1,70%	1,75%

Η πρόβλεψη για αποζημιώσεις προσωπικού του προγράμματος καθορισμένων παροχών καθώς και της υποχρέωσης για την αποζημίωση του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε Ευρώ	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Παρούσα αξία υποχρέωσης για αποχώρηση από την υπηρεσία	357.341	305.569	357.341	305.569
Καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	357.341	305.569	357.341	305.569

Τα ποσά που καταχωρήθηκαν στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος αναφορικά με το πρόγραμμα προκαθορισμένων παροχών καθώς και της υποχρέωσης για την αποζημίωση του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε Ευρώ	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018
Κόστος τρεχουσών παροχών	3.933	11.014	3.933	11.014
Καθαρός τόκος επί της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών	4.889	3.750	4.889	3.750
Καθαρό έξοδο αναγνωρισμένο στο αποτέλεσμα	8.822	14.764	8.822	14.764

Το παραπάνω αναγνωρισμένο έξοδο συμπεριλαμβάνεται στα λειτουργικά έξοδα του Ομίλου και της Εταιρείας ως ακολούθως:

Ποσά σε Ευρώ	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018
Έξοδα διοίκησης	1.586	1.200	1.586	1.200
Έξοδα διάθεσης	7.236	13.564	7.236	13.564
Σύνολο	8.822	14.764	8.822	14.764

Η κίνηση σε παρούσες αξίες της υποχρέωσης που προκύπτει από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών καθώς και της υποχρέωσης για την αποζημίωση του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε Ευρώ	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Έναρξη υποχρέωσης καθορισμένων παροχών	305.569	267.825	305.569	267.825
Κόστος τρεχουσών παροχών	3.933	11.014	3.933	11.014
Καθαρό έξοδο τόκου	4.889	3.750	4.889	3.750
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες	42.950	20.150	42.950	20.150
Μεταφορά υποχρέωσης στην εταιρεία	-	2.831	-	2.831
Λήξη υποχρέωσης καθορισμένων παροχών	357.341	305.569	357.341	305.569

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία της παρούσας αξίας της υποχρέωσης για αποχώρηση από την υπηρεσία σε μια λογική μεταβολή του προεξοφλητικού επιτοκίου της τάξεως του +0,5% ή -0,5%

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Παρούσα αξία Υποχρέωσης Καθορισμένων Παροχών	357.341	305.569	357.341	305.569
Υπολογισμός με προεξοφλητικό επιτόκιο + 0,5%	326.684	236.039	326.684	254.091
Υπολογισμός με προεξοφλητικό επιτόκιο - 0,5%	391.310	304.676	391.310	369.166

27. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και οι λοιπές υποχρεώσεις αφορούν κυρίως σε αγορές και λειτουργικά κόστη.

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Προμηθευτές	4.772.894	3.362.522	2.311.036	1.788.350
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη (σημ.32)	10.092.389	10.500.997	10.011.951	10.500.997
Δεδουλευμένα έξοδα	896.459	1.174.614	868.113	1.153.057
Ασφαλιστικοί οργανισμοί και λοιποί φόροι/ τέλη	28.304	25.155	28.304	25.155
Λοιπές υποχρεώσεις	38.183	42.578	37.833	28.578
Σύνολο	15.828.229	15.105.866	13.257.237	13.496.137

Η μέση πιστωτική περίοδος για τις αγορές είναι περίπου 18 ημέρες για τον Όμιλο και 16 ημέρες για την Εταιρεία, ενώ για το 2018 η πιστωτική περίοδος ανέρχονταν στις 14 ημέρες για τον Όμιλο και στις 13 ημέρες για την εταιρεία. Η διοίκηση του Ομίλου και της Εταιρείας εκτιμά ότι το υπόλοιπο των λειτουργικών υποχρεώσεων που απεικονίζεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναλύονται στα εξής νομίσματα:

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ευρώ (EUR)	3.501.985	2.866.583	3.457.434	2.812.583
Δολλάριο (USD)	9.818.014	10.701.286	9.799.803	10.683.554
Λοιπά	2.508.230	1.537.997	-	-
Σύνολο	15.828.229	15.105.866	13.257.237	13.496.137

Εντός του κονδυλίου «Λοιπά» περιλαμβάνονται υποχρεώσεις της θυγατρικής εταιρείας SHELL & MOH AVIATION FUELS BULGARIA EOOD που το λειτουργικό της νόμισμα δεν είναι ευρώ.

28. Δάνεια

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπερανάληψη	4.787.433	1.427.855	-	-
Σύνολο	4.787.433	1.427.855	-	-

Ο δανεισμός του Ομίλου αφορά σε υπερανάληψη σε ευρώ της θυγατρικής εταιρείας SHELL & MOH AVIATION FUELS BULGARIA EOOD. Δεν έχουν εγγραφεί βάρη σε πάγια περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου.

29. Φορολογικές υποχρεώσεις

Για τη χρήση του 2019 δεν προκύπτουν φορολογικές υποχρεώσεις για τον Όμιλο και την Εταιρεία καθώς το ποσό της προκαταβολής φόρου εισοδήματος ήταν μεγαλύτερο από τον τελικό φόρο που προέκυψε. Το ποσό της διαφοράς έχει συμπεριληφθεί στις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και ανέρχεται σε €280.157 (Υποχρέωση φόρου €3.209.086 και προκαταβολή φόρου €3.489.243).

Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας για την χρήση 2018 ανέρχονταν στο ποσό των € 805.389, το οποίο αφορούσε σε τέλος επιτηδεύματος €24.188 και σε φόρο εισοδήματος €3.619.890 μειωμένο κατά το ποσό της προκαταβολής φόρου εισοδήματος € 2.838.689.

30. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Οι αποτιμημένες ανοιχτές θέσεις των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου και της Εταιρείας στο τέλος της τρέχουσας και της προηγούμενης χρήσης έχουν ως εξής:

Ποσά σε Ευρώ	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	53.120	(200.286)	53.120	(200.286)
Σύνολο	53.120	(200.286)	53.120	(200.286)

Οι πραγματικές αξίες των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων βασίζονται σε αγοραία αποτίμηση (mark to market). Η μεταβολή που παρουσιάζεται οφείλεται στην αύξηση των τιμών platts καθώς και στην αύξηση των ποσοτήτων που αντισταθμίστηκαν κατά το τέλος της τρέχουσας χρήσης.

31. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις/ Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις

α) Κατά την 31η Δεκεμβρίου του 2019 η Εταιρεία έχει δώσει εγγυητικές επιστολές τραπεζών ύψους € 5.185.000 (31/12/2018 : € 4.600.000) ως εγγύηση στα κατά τόπους τελωνεία όπου διαθέτει τελωνειακά ελεγχόμενες εγκαταστάσεις αποθήκευσης καυσίμων. Συμπληρωματικά, ο Όμιλος έχει δώσει «Εγγυητικές Επιστολές Καλής Εκτέλεσης» € 1.043.357 (31/12/2018: € 1.070.278).

Στο παρακάτω πίνακα παρατίθεται η μεταβολή των εγγυητικών σε σχέση με την συγκριτική περίοδο:

Ποσά σε Ευρώ	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Εγγυητικές καλής εκτέλεσης	1.043.357	1.070.278	915.534	970.576
Εγγυητικές Δασμών	5.185.000	4.600.000	5.185.000	4.600.000
Σύνολο	6.228.357	5.670.278	6.100.534	5.570.576

β) Επίσης, υπάρχουν επίδικες απαιτήσεις του Ομίλου κατά τρίτων συνολικού ποσού € 184.315.Οι απαιτήσεις αφορούν στην εταιρεία Shell Hellas Μονοπρόσωπη ΕΠΕ, που αφού μετατράπηκε σε ΑΕ (Shell ΑΕ), απορρόφησε τον κλάδο αεροπορικών καυσίμων της Shell Hellas ΑΕ και στη συνέχεια μετονομάστηκε σε Shell & MOH Aviation Fuels ΑΕ. Οι απαιτήσεις προέρχονται από την πρότερη δραστηριότητα της Shell Hellas Μονοπρόσωπη ΕΠΕ που αφορούσε την εκμετάλλευση των πρατηρίων και συνίσταται σε αίτημα για την επιστροφή εισφορών που είχαν καταβληθεί στο Ταμείο βενζινοπωλών.

γ) Για τις χρήσεις 2011 και εφεξής η Εταιρεία εφαρμόζει τις διατάξεις του άρθρου 17 του Νόμου 3842/2010 (ΠΟΛ.1159/2013) και του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013, σύμφωνα με το οποίο, η Εταιρεία υπόκειται σε φορολογικό έλεγχο από τον Νόμιμο Ελεγκτή της.

Σε κάθε περίπτωση και σύμφωνα με την ΠΟΛ 1006/05.01.2016 δεν εξαιρούνται από την διενέργεια φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές, οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης. Συνεπώς οι φορολογικές αρχές, για τις χρήσεις από το 2014 και μετά είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο. Ωστόσο εκτιμάται από την διοίκηση της Εταιρείας ότι τα αποτελέσματα από τέτοιους μελλοντικούς ελέγχους από τις φορολογικές αρχές, αν τελικά πραγματοποιηθούν, δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας.

Μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ο έλεγχος φορολογικής συμμόρφωσης της Εταιρείας από τον τακτικό ελεγκτή της χρήσης 2019 δεν έχει ολοκληρωθεί.

Δεν αναμένεται να προκύψουν σημαντικές περαιτέρω επιβαρύνσεις από τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις.

32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι κατωτέρω συναλλαγές, αφορούν συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη:

Ποσά σε Ευρώ	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018
Πωλήσεις υπηρεσιών και αγαθών:				
Προς συνδεδεμένα μέρη	271.776	204.663	271.776	204.663
Σύνολο	271.776	204.663	271.776	204.663
Αγορές υπηρεσιών και αγαθών:				
Από μητρική	271.878	259.680	261.351	252.109
Από συνδεδεμένα μέρη	250.390.958	262.138.359	250.250.128	261.918.404
Σύνολο	250.662.836	262.398.039	250.511.479	262.170.514
Έσοδα από μερίσματα:				
Από συνδεδεμένα μέρη	905.765	757.099	905.765	757.099
Σύνολο	905.765	757.099	905.765	757.099

Οι υπηρεσίες από και προς συνδεδεμένα μέρη, καθώς και οι πωλήσεις και αγορές αγαθών, γίνονται σύμφωνα με τους τιμοκαταλόγους που ισχύουν για μη συνδεδεμένα μέρη. Τα λοιπά συνδεδεμένα μέρη αφορούν κυρίως σε συγγενείς εταιρείες και εταιρείες στις οποίες συμμετέχει και ασκεί ουσιώδη επιρροή ο βασικός μέτοχος του Ομίλου.

Τα υπόλοιπα τέλους χρήσης που προέρχονται από τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη έχουν ως εξής:

Ποσά σε Ευρώ	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2019	1/1 - 31/12/2018
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη:				
Από συνδεδεμένα μέρη	212.440	134.218	212.440	134.218
Σύνολο	212.440	134.218	212.440	134.218
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη:				
Προς συνδεδεμένα μέρη	10.092.389	10.500.997	10.011.951	10.500.997
Σύνολο	10.092.389	10.500.997	10.011.951	10.500.997

Εντός του κονδυλίου «Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη» περιλαμβάνεται μακροπρόθεσμη απαίτηση ποσού € 99.090 που αφορά σε απαιτήσεις από εταιρείες του Ομίλου, για αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης.

iii) Παροχές προς τη διοίκηση

Για τη χρήση του 2019, ποσό ύψους € 549 χιλιάδων καταβλήθηκε ως αμοιβή διευθυντικών στελεχών του Ομίλου. Το αντίστοιχο ποσό για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν € 495 χιλιάδες.

33. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η διοίκηση του Ομίλου και της Εταιρείας έχει αξιολογήσει τις επιπτώσεις στην διαχείριση οικονομικών κινδύνων που μπορεί να προκύψουν λόγω της γενικότερης κατάστασης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Γενικότερα όπως αναφέρεται και κατωτέρω στην διαχείριση των επιμέρους κινδύνων, δεν θεωρεί ότι τυχόν αρνητικές εξελίξεις στην Ελληνική οικονομία θα επηρεάσουν σημαντικά την ομαλή λειτουργία του Ομίλου και της Εταιρείας.

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτίθενται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως κινδύνους αγοράς (μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, κίνδυνο ταμειακών ροών και κίνδυνο εύλογης αξίας από μεταβολές επιτοκίων και κίνδυνο τιμών), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει την ενδεχόμενη αρνητική επίδραση της μεταβλητότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών στη χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου και της Εταιρείας.

Συνοπτικά, οι μορφές χρηματοοικονομικών κινδύνων που προκύπτουν αναλύονται κατωτέρω.

33.1. Κίνδυνος αγοράς

33.1.1. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος και η Εταιρεία πραγματοποιούν συναλλαγές σε ξένα νομίσματα. Λόγω αυτού υπάρχει κίνδυνος από τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ο κίνδυνος προκύπτει κυρίως από εμπορικές συναλλαγές και απαιτήσεις/ υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα. Η σχετική ισοτιμία Δολάριο ΗΠΑ/Ευρώ είναι ένας σημαντικός παράγων των περιθωρίων κέρδους του Ομίλου και της Εταιρείας. Δεν διενεργούνται πράξεις προστασίας συναλλαγματικού κινδύνου.

33.1.2. Κίνδυνος τιμής

Λόγω της χρήσης των διεθνών τιμών Platt's σε Δολάρια ΗΠΑ και λόγω της ιδιαιτερότητας του τομέα δραστηριότητας, των αεροπορικών καυσίμων, υπάρχει έκθεση κινδύνου από τη χρονική διαφορά αγοράς / πώλησης του προϊόντος. Η αγορά του προϊόντος είναι σε τρέχουσες τιμές ενώ η πώληση βασίζεται σε μεσοσταθμικές τιμές προηγούμενης εβδομάδας ή προηγούμενου μήνα. Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν προβεί σε ενέργειες προς αντιστάθμιση του κινδύνου (hedging) για μέρος αυτό των πωλήσεων της μέσω συμβάσεων ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps).

33.2. Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο από τις απαιτήσεις των πελατών. Πριν την αποδοχή των όρων συνεργασίας, ο Όμιλος και η Εταιρεία διενεργούν αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας του υποψήφιου πελάτη. Όπου είναι εφικτό έχει επίσης ως πολιτική την λήψη εγγυητικών τραπεζής.

Στη συνέχεια, ο Όμιλος και η Εταιρεία παρακολουθούν τα υπόλοιπα των πελατών του και τις αποκλίσεις από τις συμβατικές τους υποχρεώσεις. Σε περίπτωση απόκλισης και μέχρι αποπληρωμής, ο πελάτης πληρώνει με μετρητά ή προπληρώνει. Ανάλυση των εμπορικών απαιτήσεων παρατίθεται στη Σημείωση 21.

Σε σχέση με τον πιστωτικό κίνδυνο που σχετίζεται από τις τοποθετήσεις των διαθεσίμων, επισημαίνεται ότι ο Όμιλος και η Εταιρεία συνεργάζονται μόνο με χρηματοοικονομικούς οργανισμούς (εσωτερικού και εξωτερικού) που έχουν υψηλό δείκτη πιστοληπτικής ικανότητας.

33.3. Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος και η Εταιρεία συντάσσουν και παρακολουθούν σε μηνιαία βάση πρόγραμμα ταμειακών ροών που περιλαμβάνει τόσο τις λειτουργικές όσο και τις επενδυτικές χρηματοροές.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία διαχειρίζονται τους κινδύνους που μπορεί να δημιουργηθούν από έλλειψη επαρκούς ρευστότητας φροντίζοντας να υπάρχουν πάντα εξασφαλισμένες τραπεζικές πιστώσεις προς χρήση.

33.4. Διαχείριση κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου και της Εταιρείας σε σχέση με τη διαχείριση κεφαλαίου είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας του στο μέλλον και να διατηρήσει ιδανική κατανομή κεφαλαίου μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το κόστος κεφαλαίου.

Η κεφαλαιακή διάρθρωση του Ομίλου και της Εταιρείας αποτελείται από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και ίδια κεφάλαια των μετόχων. Η διοίκηση του Ομίλου και της Εταιρείας παρακολουθεί σε συνεχή βάση την κεφαλαιακή τους διάρθρωση, με στόχο την ισορροπία αυτής.

33.5. Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Την 31 Δεκεμβρίου 2019 ο Όμιλος και η Εταιρεία είχαν παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία (commodity swaps) ύψους € 53.120 που συμπεριλαμβάνονται στις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις (31 Δεκεμβρίου 2017:€ 200.286 στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις).

34. Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Η εξάπλωση του Covid-19, από τα τέλη Φεβρουαρίου 2020, προκάλεσε το κλείσιμο συνόρων και την απαγόρευση πτήσεων και μετακινήσεων με τελικό αποτέλεσμα την καθήλωση στο έδαφος της πλειοψηφίας του στόλου των αεροσκαφών όλων των αεροπορικών εταιρειών και την κατακόρυφη πτώση του κλάδου των αερομεταφορών. Ως συνέπεια η ζήτηση για αεροπορικά καύσιμα ακολούθησε αντίστοιχη πτωτική πορεία για την περίοδο Μαρτίου – Μαΐου 2020.

Η επιδημία του Covid-19 αναμένεται να επηρεάσει το σύνολο της παγκόσμιας και ελληνικής οικονομίας άρα συνεπώς και τις οικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας και του Ομίλου για το οικονομικό έτος 2020.

Το μέγεθος των επιπτώσεων δεν μπορεί να εκτιμηθεί ακόμη και θα εξαρτηθεί από παράγοντες όπως είναι η διάρκεια και η πορεία της επιδημίας, η πιθανή επανεμφάνισή της αργότερα μέσα στο έτος, καθώς και οι οικονομικές συνέπειες στους άλλους κλάδους της οικονομίας μετά το πέρας της. Συνεπώς ο οικονομικός αντίκτυπος του Covid-19 στις δραστηριότητες και γενικότερα στην οικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου, είναι αβέβαιος τη δεδομένη χρονική στιγμή και δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Εκτός από το ανωτέρω γεγονός, δεν υπάρχουν γεγονότα μετά το ημερομηνία αναφοράς που θα απαιτούσαν προσαρμογή, αναθεώρηση ή και γνωστοποίηση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας εγκρίθηκαν κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 23 Ιουνίου 2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.

Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΚΟΣΜΑΔΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΑΔΤ Ν 950154

ΠΕΤΣΗΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ
ΑΔΤ ΑΙ 645648

ΔΑΣΚΑΛΑΚΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΑΔΤ ΑΒ 050935

ΑΛΙΦΕΡΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΑΔΤ ΑΚ 766854

ΓΕΜΕΛΙΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΑΔΤ ΑΝ 076436

ΤΣΙΦΟΥΤΟΥΔΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ
ΑΔΤ ΑΗ 554729
ΑΡ.ΑΔ.ΟΕΕ 0104838/22.07.2015

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας

“SHELL & ΜΟΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ”

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας “SHELL & ΜΟΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ” (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2019, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λυπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας “SHELL & ΜΟΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ” και των θυγατρικών αυτής κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθ’ όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ’ αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150 και 153 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31.12.2019.
- β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία "SHELL & ΜΟΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ" και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 4 Αυγούστου 2020

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δήμητρα Ι. Παϊσίου

Αρ. Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 40731

Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Φραγκοκκλησιάς 3α & Γρανικού, 151 25 Μαρούσι

Αρ. Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. Ε.120

**MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS**

since 1845

This document has been prepared by Deloitte Certified Public Accountants Societe Anonyme.

Deloitte Certified Public Accountants Societe Anonyme, a Greek company, registered in Greece with registered number 0001223601000 and its registered office at Marousi-Attica, 3a Fragkokklisias & Granikou str., 151 25, is one of the Deloitte Central Mediterranean S.r.l. ("DCM") Countries. DCM, a company limited by guarantee registered in Italy with registered number 09599600963 and its registered office at Via Tortona no. 25, 20144, Milan, Italy is one of the Deloitte NSE LLP Geographies. Deloitte NSE LLP is a UK limited liability partnership and member firm of of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"). DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL, Deloitte NSE LLP and Deloitte Central Mediterranean S.r.l. do not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more about our global network of member firms.